

308301

త్రి దినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

దేని పట్టణము 1914వం॥ అక్టోబరు నెల 2 వ తేదీ శుక్ర వారము.
ఆ నంద నా మ సంవత్సర ఆశ్వయుజ త్రయోదశి శు॥ ౧౩ లు.

No. 167
నందిక ౧౬౭

ఆంధ్రా ఫాంటెన్ పేనా.

౧౪ వన్నె బాగాడు చాలాపట్టును. విద్యార్థులు చేయకొందురు గాక. ఇదే వెల. రూ. 1-12-0. క్రొత్త

ప్రంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యార్థకము' అని ప్రసిద్ధి న శ్రీహర్షని వైషధమునకు తెలుగు. ఇది శ్రీహర్షని కృతి. అది ప్రాచీనమేది విషయము, జగద్విదిలేము: దృశ్యములలో ఒక్కొక్కటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎన్నఁచుట ఏదేదికావలయునో సర్వము చెప్పబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములుకూడ చేపబడి మేలైన కాగితములు, చిన్న ప్రైజులు కలిగి మంచికాలికొలైండు చేయబడి యున్నది. గానార్థ ప్రత్యేకము వెల. రూ. 2-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాడ్వే, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations. Price For two Vols. Rs.

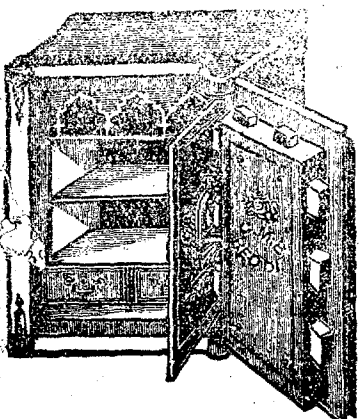
1-4-0 Postage As. 3. Extra.
As 12. Postage As. 2.

The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras.

ఇనుప పెట్టెలు.

ఏదైనాలో కావలసినను అందముగా భద్రముగా నీచుట్టి ములలో కొత్తరేకులతో పెట్టెలు మా కల్ల బహునాణెముగా తయారుచేయించబడును. ఆర్డరు ఇచ్చువారు నైజామందము బీగము వివరము వ్రాసి రునున్నాము. ఏక యార్డము మొత్తము

గా కొనుటానికి డిస్కౌంటు యిచ్చబడును. పలుకుప్రాల్పములకు మోసపోగూడదు. మా పెట్టెలవిషయమై మేము జవాబుదారిగా యుండగలవారము. కలయువారలు యీక్రింది చిలాసమునకు వ్రాయవలయును. సి. ఎం. బోలరాని రెడ్డి, (4-9-14) నెం. 61, గోవిందప్పనాయకవీధి, మద్రాస్.

సంజీవరక్ష.

ఇదియొక గొప్ప క్షయ నిమిత్తిచేసిన తామ్రము.

ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సంరక్షణకు కావు. 2 కలరా, అమ్మవారు మొదలగు అంటు జాగ్రములను శోకనీయదు. 3. భూత్ పేత పీకాచములకు వాఱు. 4. వ్యాధులు, పీచులు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, చెఱుము, హరించును. 6. ఆశోక్యము, అదృష్టము, విశ్వస్యము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. మృత్యుశత్రువులు ప్రియమిత్రువులగుదురు. 8. నీనాదం నెలుచును. 9. సప్తకట్టు, స్వప్నవశకరము. 10. నీవొక వ్యాపార, కర్మవహర, కాన్యార్థ సమేతమై వెళ్ళబోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్ళిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని ఆచార్యవారు వేదోక్తము వినిపించుటకానిచియున్నారు. ఇది సర్వోపధి వేదియగు నొక ఘోషము మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదేగాని కాలాచిత్ర వేషదారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాలశుద్ధులందఱకు తెల్పించుకొని ధరింపదగిన అమూల్యమైన ముద్రకస్త్రమైన దీక్షితామ్రము.

తామ్రము వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

కలయువారు:—పి. ఆర్. జనార్దనరావు, మెన్మెట్ట బంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా.

ది న వ త్రి క.
ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండను.
చందా గుం॥ నకు రూ. 12-0-0 | 3 మాసములకు రూ. 3-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 | 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రాంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.
ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిన మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటిని టిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తు (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయుననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కిములకు మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.

మానవ్య ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్ప్స్ బ్రూబ్రిగేటింగు ఆయులు లకు ఏదెంటులము.

చిరునామా:—
నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి, మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము ప్రతివారము వేంకువేలు విక్రయము.

నీనా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే తెలుసుపప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల బావును పార్శ్వపు నొప్పుల బారగోలును. పోట్లపోగొట్టామి వసమూలికలచే హింమాదేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును. దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు. పంచభావచీటి మాదిరిన మోసములు గలవారు

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోట బొంబాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, బార్లిట్రస్ మద్రాసు.

చిరునామా:— ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గొరవాలు దగ్గరరైలుస్టేషనును బెలుపవలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

తెలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సామ్మ తిరుగ నియమింతును.

100 మాత్రలుగల సీసా రూ. 2-0-0

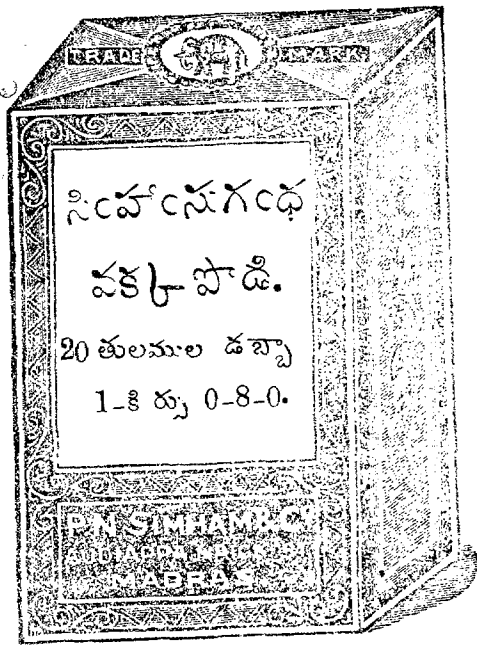
పోస్టాఫీసులవగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఎలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎఫ్. సింహం. అందు కంపెనీ,
26 ఆదియప్పనాయకకోట, మద్రాసు.

వనోషధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు కల్గుదుగజ్వలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపోట్లు, చాచివాయపుపోట్లు, రిపపట్లు, రక్తవికారమునలన కలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన
వయమగును. ఇది చర్మమునకు క్షాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు శుష్కినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి స్పష్టిచేయును. కీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మామ్రు గనుపించును. రెండవసీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

రసాయము.

అపవృత్తి, అగ్నిమాంద్యము,

ఆకలి బద్ధమలకు మంచిమందు.

మల: మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4 0

25 : శుభ్రముగ వ్రాసి పంపించుటకు
అంజనా డిపో, పోస్ట్, బొంబాయి

చగల సెంటులను ప్రేమించువారు
చక్కని సువాసన
ఆర్థిక
అనుప్రాప్తికియై
మనోహర
యుండునది, కొ
తయారు చేయ
శేరు. నీచేతిరు
ఈ శ్రేణిలో నయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పలొట్ట
లొనే గుష్పలొట్టంబును. ఈ అద్భుతమైన శ్రేణిలో కముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసనభరిం
చుటకయి ఆటోమోటో బహు యివ్వమని మీదగ్గరనున్న
సాఫ్టుకేసరు నడుగవలయును వారికాపున శేడేని మాటవ్రా
యుదు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
1/2 బొమ్మ అత్తరుగల పెద్దపయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరులో
పరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ అడుచుండు కార్డులు డబ్బా 1-కి
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువాక భరించవలయును.
సోలు ఎకెంటులం-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కంపెనీ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు. బొంబాయి.
పదనాను ఏకెంటు:— మెహత పురపోత్తం మూర్తి
నం 23, వై నాబాబు రోడ్డు, ప్రవరు బహారు సమావం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాన్యపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సం వివంబీ ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన భూరిక్ష్
కుల ఆహారాన్ని పు జేవధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న వ్రాత పయిందబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని వివిధములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుక
కత్తియు పోగట్టుటకు యింతవలెమించినది తమ. బిచ్చేంద్రియ
దృష్టినికొనునచేతను మాత్రాద్వారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగట్టుటలో రాజావంశిని. రక్తమును
శుక్రవర్ణచి సామూహిక పక్షులనున్న దేహమునకు లభమును
కాంతియు గిమ్మును. 20 విధములగు దేహములను మొదలంట
నాకము చేయుటలో కంటివివంబిది "సర్వజీవన్" ఇది.
క్షీర, పురుషులు, బాలరు కృద్ధులు అందరును నుపయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనమెడల కృద్ధాశ్రయ నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0 0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ప్రొఫెసర్ బి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియంగభీమ

16 కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేడి మదరాసు

గోల్డ్ కంపెనీవారి బొటనవేలి ముద్రపెట్టులు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినవి. వందలు
వందలు విక్రయము. వెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టాఫీసు వేరు ప్రామిషు
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిచ్చు
చే ప్రేమిముద్ర వేయట సర్వత్ర అవలం
బించుచున్నాడు. వర్తకులు, స్టేషన్లు,
యినాంబార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గోల్డ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

విండ్ల పొడి.

డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.
కంటి నెప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిఉన్నది
అమృతాంజనము డిపో పోస్ట్ బొంబాయి.

క ప హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింపచు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బి సము, త్తయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును. అమృతాంజనము డిహో, నెం. 9, జహంగీరుపీధి, మదరాసు.

దినపత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

వాతావరణస్థితి

1914 సం॥ ఆగ్రహార నెల 2-న లేది

ప్రదేశములు.	అక్షాంశ, రేఖాంశములకు గల దూరము. అంగుళములు.	కడచిన 24 గంటల లోక, సిద్ధము ఉష్ణోగ్రత.		నల్ల వాతము.		
		అక్షాంశ, రేఖాంశములకు గల దూరము. అంగుళములు.	అక్షాంశ, రేఖాంశములకు గల దూరము. అంగుళములు.	కడచిన 24 గంటలలో గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత.	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత.	
కోపాలపురము	29.880	90.2	78.1	...	58.59	80.71
వాలేరు	29.828	89.1	78.7	...	37.94	24.82
కాకినాడ	29.824	98.6	79.7	...	27.87	22.85
బందరు	29.829	92.8	78.2	...	27.48	24.82
గుంటూరు	...	94.0	77.1	...	22.81	...
కర్నూలు	29.822	95.8	76.5	...	12.89	12.46
నల్లూరు	29.830	98.7	74.8	...	21.82	16.77
కర్నూరు	29.880	98.1	78.8	0.25	27.68	16.88
మల్లాపూరు	29.828	90.5	75.5	...	12.98	12.57
కర్నూరు	29.856	87.4	74.2	0.68	86.28	41.16
కర్నూరు	29.865	86.8	75.0	0.90	44.68	40.76
కర్నూరు	29.847	89.4	74.7	2.52	82.15	87.92
కర్నూరు	29.867	88.6	74.9	1.15	95.24	99.18
కర్నూరు	29.868	87.8	75.7	0.25	184.44	116.26
కర్నూరు	29.881	88.4	79.7	...	80.90	68.51
కర్నూరు	29.881	88.7	71.9	...	39.78	25.12
కర్నూరు	...	90.0	71.9	...	18.58	18.54
కర్నూరు	29.850	89.2	77.1	...	12.10	12.49
కర్నూరు	29.852	90.7	78.7	...	24.69	21.08
కర్నూరు	...	94.6	78.2	...	20.00	20.00
కర్నూరు	20.850	85.4	75.8	0.51	21.28	23.56
కర్నూరు	22.791	70.1	68.7	2.28	87.77	81.91
కర్నూరు	23.024	69.5	60.7	1.25	81.08	86.88
కర్నూరు	29.865	98.4	72.7	0.25	4.40	9.86
కర్నూరు	29.855	94.3	74.2	...	20.58	25.92
కర్నూరు	29.868	95.0	72.8	0.2	21.01	26.48
కర్నూరు	29.847	99.3	75.5	...	29.95	15.42
కర్నూరు	29.841	95.1	76.8	...	19.74	18.96
కర్నూరు	29.852	97.0	78.0	...	11.95	16.68
కర్నూరు	1.65	6.70

బర్మాలోను, బెంగాలులోను, వాయుభారము నిలకడగా నున్నది. ద్వీపకల్పమునందలి తగ్గిపోవుచున్నది. బాంబాయిలో హెచ్చుగానున్నది. మధ్యమెత్త పరిమాణము తగ్గియున్నది. పశ్చిమతీరమున పగలు చేడిమి తక్కువ. దక్షిణమున రాత్రులు చల్లగానున్నవి. ఇచ్చట వాయువులో తేమ విశేషముగ గలదు. బంగాళాఖాతము తూర్పునను, దక్షిణమునను, మబ్బలు దట్టముగా పట్టియున్నవి. కర్నాటకమునందు పెద్దవానలు కురిసినవి. ఇతిరవోట వానయెరియు లేదు. చెన్నపురి తీరమున ఈశాన్యమునుండివచ్చు వర్షపవన లక్షణము లేర్పడుచున్నవి.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్నా, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంగ్లేయ స్త్రీలు

ఒక రాణిగారి ఆభిప్రాయములు.

కొంతకాలము క్రిందట యిచ్చూరురాంజీ రాజ్యాధికారి సకుటుంబముగ పాశ్చాత్యదేశములకేగెను. ఇటీవల కాల్కత్తాగారి ఆశ్రమమున జరిగిన సభ కారాణిగారు విచ్చేసి యచట నీవిషయమును చర్చించిరి. నేను నా భర్తగారితోగూడ యూరోపు ఖండమున కేగి యచట కొన్ని దేశములను చూచుభాగ్యమును గంటిని. మన మేయేవిషయముల శ్రద్ధవహించవలయునో స్వార్థత్యాగ మొనరించవలెనో ఆయావిషయములయందు భారతాంగవలనుగు మన మటుల చేయటలేదని నే నభిప్రాయపడితిని. స్వార్థత్యాగమునందు మనము మన పాశ్చాత్య సోదరీమణులకు తేవకదీయు వారము కామమట నిజమేగాని మనకు కల యలోచనాపద్ధతులను కార్యనిర్వహణ పద్ధతులను వంశాను గతముగ పురస్కరించునండి వచ్చుచున్న కే గాని ప్రస్తుతకాలమందును స్థితిగతులలోను కలుగుచున్న చూపుల కనుగుణముగ మన పద్ధతుల మన మెట్టి మార్పును కలిగించు కొనవలయున్నాము. పశ్చిమ ఖండమందు పల్లెటూళ్లలోను పట్టణములలోను గూడ స్త్రీలందరూ జనసంఘమున కనుకూలముగ నట్టిపనుల నన్నిటిని ఆవలంబించి నిర్వహించెదరు. లేడిజార్జి హామిల్టనుగారును లేడి బ్రాసేగారును గూడ నట్టి యుపయోగములగు పనులను అంత నక్కగా చేయుచుండ నేను స్వయముగామాచి ఆపరిమితా నందమున పొందితిని.

ఆన్ని ప్రదేశములయందును గల స్త్రీలు.

ఆన్ని దేశములలోనును గూడ మన పాత్రీలను రయుతులను అద్దెకుండు వారలను విద్యావ్రతిహృదయములను మతసంఘములను బీదవాండ్రు నివాసములను వైద్యశాలలను వికలాంగులను గ్రుడ్డివాండ్రును కరణాలయములను స్త్రీలు కనంగుచు మంచి సిల్లానికి తెచ్చుచున్నారు. ఇదివరకున్న ప్రజలకు పకరించు నేర్పులు నభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుచు మరల క్రొత్త ఏర్పాటులుగూడ చేయుచున్నారు. ఇండియాలో మనకు మృగనిసిపాలిటీలను లోక లు బోర్డులు నున్నట్లే ఆదేశములలో వారికి బరోకాస్సిలు, టవున్ కౌన్సిలు సమసంఘములున్నవి. ఆదేశమందు పన్నులిచ్చువారాసభలకు స్త్రీలనుగూడ ప్రతినిధులుగా నెచ్చికొందరు. స్త్రీలసభలలో సామర్థ్యముతో పనులను చేయుచున్నారు. లండనులో నే నొకసారి కాంటోన్మెంటువారి క్యవంతరపరిష్కార పద్ధతిని చూచుట తలపించినది. ఆసభలలో స్త్రీలుగూడ పనిచేసిరి. స్త్రీలమంటలయందు పురుషులకు చాలగౌరవమున్నట్లు నేను గ్రహింపగలిగితిని. ఇండియాలోగూడ మనము జోక్యము కలిగించుకొనట కవకాశములు చాలగాగలవని చూపుటవిషయమును స్మరించుచితిని. ఇట్టి ప్రజాసంఘములలోను మరలరక సంఘములలోను నితరపనులలోనుగూడ ఇంగ్లాండుదేశపుస్త్రీలు ముందంజ వేసియున్నారు. స్త్రీలులేని దుకాణమొక్కటియును కానబడదుగదా. ప్రాప్తజర్మనీ ఇటలీ ఆస్ట్రీయా దేశములయందలి స్త్రీలకన్న ఇంగ్లాండుదేశమునందలి స్త్రీలకు స్వతంత్ర్యము ఎక్కువగా నిచ్చుచున్నారు.

ప్రారంభవిద్య

ఒకదేశ మభివృద్ధి నొంగుటకు పరిపాలనా సామర్థ్యమును నేట్లు లభింపజేయుట ఒకదేశమందలి జనులై క్యవంతరులగుటకును సౌఖ్యముల ననుభవించుటకును వరక మభివృద్ధి నొందుటగూడ యవసరము. దేశమందలి వ్యాపారమును పరిశ్రమలను మంచిస్థితిలో నుండగోరెదమో స్త్రీలసహాయ మత్యవసరము. వరకముచేయుట కవసరముగ నేర్పు - చుర్యాద - క్షేత్రము - మొదలగువానిని చిన్నప్పటినుండియు స్త్రీలకింపకడ నేర్పుచు దవలెను. ఇంగ్లాండులో బాలకుల బాలికలకునుగూడ నొక్కచాతకాలంలోనే ప్రారంభవిద్య నేర్పుదునని మీరు వినియేయుండురు. ఈపద్ధతినిగూర్చి మనము కొంత చర్చింపవలసిన యవసరముగలదు. బాగదూకతయును చక్క నందాసక్తి బాలికలకుగూడ పట్టుబడుట కవకాశముకలదు. ప్రారంభవిద్యగతులలో నుపాధ్యాయులు కూడగలరు వారు మిక్కిలి శ్రద్ధతోను ప్రేమతోను చదువుచెప్పెదరు. మిక్కిలి చిన్న బాలికలనుగూడ చాలమారుమందున్న పాఠశాలలకు పంపెదరు.

ప్రారంభవిద్య పూర్తియైన తరువాత మిక్కిలి బీదలగు బాలికలకు దుకాణములలోను వంటకాలలోను పనులకాలలోను బట్ట నడుకువోట్లను మరియట్టి చిల్లర పనులచేయు స్థలములలో నొకరిచేయుటకుకేగినవిద్య నేర్పు పాఠశాలలకు

బోయి వారి వారి యిష్టము ననుసరించి ఆవిద్యలను నేర్పుకొందురు. వామెరులోకి పాఠశాలను నేను చూచితిని.

సామాన్యసంసారులు తమకలలను ప్రాప్తు, జర్మనీ, ఇటలీ, స్విట్జర్లాండు, మున్నగు విదేశములకుగూడ పంపెదరు; వారచట ప్రత్యేకకాస్ట్రములను జిత్రలేఖనాదికళలను నేర్పుకొనటయే గాక వారు వికసిత మనస్కులగుదురు. స్వేచ్ఛా వాడులును దేశాభిమానులనుగూడ వాంగ్మయులు ఉత్తమవిద్య నేర్పుబడుటయే దేశమునకైన సరే తమపుత్రులను పుత్రులను పంపుటకు సందేహింపరని మనము గ్రహింపవలెను. ఏవిదేశములలో విద్యాభ్యాసమునకట్టి సౌకర్యములు గలవో అచటికెల్లబోయి ఆంగ్లేయవిద్యార్థులు నివసించి విద్యనేర్తురు. వాడులలోను నివసించిన ప్రదేశములయందు దన్నిటియందును వారాంగ్లేయదేశ పద్ధతులను గాఢముగ వ్యాపింపజేతురు. స్విట్జర్లాండులోనిమాంట్రో యనుపట్టణము వీనిలో నొక్కటిగానున్నది. నేనచట కొంతకాలము నివసించితిని. వాకందంతట నాంగ్లేయపద్ధతులే కనబడినవి.

ఈరీతిగానే కళలలోను వర్తకమునందును కూలములకునట్టియు గృహకృత్యమునకు పవచరించునట్టియు నితర విషయములలోను యిండియా దేశమందుగూడ బాలికలకుత్తమవిద్య నేర్పబడవలెను. మనదేశమున బాలికలే అట్టియుత్తమవిద్య నేర్పుట కవకాశములేని యాదినములలో బాలికలకుగూడ నట్టియుత్తమవిద్య నేర్పబడవలెనని నేనుపన్యసింతుట కొంతకాలము వరకును అన్యాయోదనమే యని నేను తలచుచున్నాను. కాని వ్రాయుట చదువుట మాత్రమేకాక యివియన్నియును గూడ నవసరమని నాయభిప్రాయము. మన బాలికలు బాగుగాచదువ వలెననియును తాముగృహిణులై నష్టపాదవిద్యను సాధకమునకు లేవలెననియును నేను కోరుచున్నాను. నెనింతి పెద్దదాననైనను గూడ నేనొకను విద్యాభ్యాసము మానలేదు. దీనిని బట్టి నాకు విద్యయందెట్టియభిమానముకలదో మీరు నిశ్చయింప సుమర్థులు.

కాకినాడ వార్తలు.

(స్వక్షేప విలేఖనము యొద్దనుండి.)

సర్వేపరిక్ష.

కాకినాడ 30 సెప్టెంబరు:— డిప్రీక్టు ముగసములను సముజ్జ్వలకు సర్వేపరిక్షయక జ్ఞానము లేకము లేకుండుటవలన కోర్టులలో భూసంబంధ వ్యాజ్యములలో పాట్లకు న్యాయము దొరకకున్నది గాన, వారాయుక్త్యములలో ఖాయపడక ముందు సర్వేపరిక్షలో గృతార్థులగుట యుచితముగ నుండునని హాసలేలు పోలీసరు జమీందారుగారు మేసెలలో కాసన నిర్మాణ సభయందు ప్రక్షించిరి. హాయికోర్టుజడ్జి యభిప్రాయమును డెలిసికొందుమని దొరతనమువారప్పకు చెప్పియుండిరి. హాయికోర్టు జడ్జిలట్టి పరిక్షానిర్ణయమున కంగీకరింపలేదు గాన, తా మాప్రశ్నలోని నూచన నాదరింపవలమని దొర తనమువారివద్దనుండి శ్రీమహిందారుగారికి జవాబువచ్చెనని తెలియుచున్నది.

గౌరవసభ.

సరస్వతీ గౌరవసభ లనుకూలముగ జరిగి నిన్నటితో సమాప్తమయ్యెను. రాజమండ్రి ఏలూరు మొదలగు పట్టణములనుండి కూడ పలువురు విద్యాధికులు వచ్చి హాసలయినందున.

సాధనాశ్రమము.

ఇచ్చటి బ్రహ్మసమాజ సాధనాశ్రమములో పనిచేయుచున్న మ. ఇ. సుబ్బక్ష్మయ్యగారు రిపుడు హయిదరాబాదులోను, పాలపర్తి స్పనిహముగారు బెజవాడలోను, ఆరురాతి కృష్ణమూర్తిగారు పాపట్లలోను పనిచేయుచున్నారు. శ్రీయుత కామరాజు హనుమంతిరావు పంతులుగారు మాత్ర మిచట నున్నారు.

తాలూకా బోర్డు.

కాకినాడ తాలూకాబోర్డులో చేరిన తాళ్ల కేపుల వైద్యకాలను కట్టుటకు రు. 8700 లు, పిశాచురమున దాని కొరకే రు. 26170, లు కాంక్షకోచేయబడెను. తునిరాబాగారి తునిహాయిస్కూలుమీద యూనియన్ వారు విధించిన యింటి పన్నును కొట్టివేయుటకు పిలువబడిరి. కానిటరీ యిన్ స్పెక్టరును జయంతి మాధవయ్యగారికి రు. 40 ల చొప్పున జీతము నిచ్చుటకు దొరతనమువారిని కోరుటకు నిశ్చయింపబడెను.

ఒకరువ్వను గొట్టుకొను 11 జగ్గును నైనుటలను జంపెనయినను, ఆ సాహసకృత్యమును జేయునపుడు వానికి పదునొకండు గాయములును, గొట్టుమునకు పదునొకండు గాయములును తగిలినవనయినను, రుహ్యచక్రకాండ, వానికి నొప్పిమీదము నిచ్చెననియును తెలియుచున్నది.

హూరసంగ్రామములు.

అందు చోట పోయినవారి సంఖ్య.

ఈ శతాబ్దములో జరిగిన యుద్ధముల నీయుద్ధముతో పోల్చుటకు వచ్చును. ఈ యుద్ధమున కెవ్వరూ నీడుగావు. కాని వానినిగూర్చి తెలిసికొనుట కభిలాషకలిగి యుండును. ఆ యుద్ధములన్నియునుగూడ హూరసంగ్రామము లేగాని యీ సంగ్రామమునకుమాత్రమే వియమకంతయు సరి రావు. విరోధాదేశముయొక్క భావిచరిత్రమంతయు నీ యుద్ధ పర్యవసానమువై నాధారపడియున్నది.

అలివాల యుద్ధము.—ఈయుద్ధ మాంగ్లేయులు సగర్వముగ స్మరింపదగినది. సర్ హెన్రీ స్మిత్తు గారు సిక్కువీరులను జయించినవిషయము సామాన్యముకాదు. కాని అప్పు డొందొందల నెదిరించిన వైనికలసంఖ్యను ఇప్పటిసంఖ్యను పోల్చి చూడుడు. ఆప్పుడు ఇంగ్లీషువారు 12 వేల వైనికలతోను 32 ఫిరంగులతోను సిక్కులు 19 వేల వైనికలతోను 68 ఫిరంగులతోను బోరాడిరి. సిక్కులలో 7 వేలమంది హతులైరి.

సావ్రాను.—ఆసంవత్సరమే (1846) సర్ హ్యూగ్ గారు 35 వేలమందితో శత్రువుల నెదిర్చెను. అతని వైనికలలో 2868 మంది హతులైరి.

చిరియనవాలా యుద్ధము.—మరి మూడేండ్లకు జరిగిన యీ యుద్ధము గొప్పయుద్ధమని తలచియుండిరి. ఆయుద్ధమందు ఆంగ్లేయు సేనలో 26 వందల ఉద్యోగులు హతులైరి. 6668 కి గాయములు తగిలినవి. వైనికలలో 371 మంది చచ్చిరి; 1446 మందికి గాయములు తగిలినవి. సిక్కులలో 3 వేలమంది చచ్చిరి; 4 వేల మందికి గాయములు తగిలినవి.

అల్మాయుద్ధము.—ఈయుద్ధములో రష్యనులు టర్క్కువారును పోరాడిరి. ఇదిగూడ గొప్పయుద్ధమని తలంపబడి యుండెను గాని యిప్పటియుద్ధములను గాని అవికెంతయు రష్యనుల పదాతులు 40 వందల ఆఫ్రికులు 6 వేల మంది 150 ఫిరంగులయొద్దమునకు వచ్చిరి. ఆంగ్లేయు సేనలను 1 వందల గుర్రుల నడపుచుండిరి. వారు 26 వేల మందియును పరాసులు 24 వేల మందియునుండిరి. రష్యనులు పూర్తిగా నోడిపోయిరి. వారిలో 5 వేలమంది చచ్చిరి. 9000 మంది ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడిరి. ఆంగ్ల పరాసు సేనలలో 8400 మంది హతులుయిరి.

విరోధాలో యుద్ధములు.

సాల్వేజో—ఇటలీ యుద్ధములో నిదియొక గొప్ప యుద్ధము. దీనితో సాయుద్ధము ముగిసినది. ఈ యుద్ధము 15 గంటలలో ముగిసినది. ఆస్ట్రియావారికి మొదట జయము కలిగినట్లగుపడెను. కాని పరాసులను వారి చక్రవర్తియు జనరల్ మెకుహాను నీలుగార్లును నడపించి సాల్వేజోను ముట్టడించుటవలన ఆస్ట్రియనులు పోడిపోయిరి. ఆస్ట్రియా సేనలో 630 మంది ఉద్యోగులును 19,311 మంది వైనికలను హతులుయిరి. సహాయుల సైన్యములో 8 వందల సేనానాయకులును 986 మంది ఉద్యోగులును 17,305 మంది వైనికలను చచ్చిరి.

చాస్సెల్లోర్నో—ఇచట అమెరికా సైన్యములతో 1863లో యుద్ధముజరిగినది. ఈ యుద్ధముననే స్ట్రాసు వాలు జాక్సనును పగవాడనుకొని యతనివైనికలతో కాల్చిచంపిరి. వాటద్దాయుద్ధమున హూగోమాంటులో జరిగినపోరాటముతో నీ పోరాటమును పోల్చెదరు.

కెట్టిసబర్గ్—ఇచట నిరుదేరగులలోను గాయములు తగిలినవారును చచ్చినవారును కలిపి 15 వేలమంది వంతున నుండిరి.

సడోవాయుద్ధము. ఈ యుద్ధము 1866లో జరిగినది. ఈ యుద్ధమున సేనలపరిమితముగ సమకూడినవి. ఆస్ట్రియా వారును వారి స్నేహితులును కలిపి 420 వేలమందియు జర్మనులు 350 వేలమందియు నుండిరి.

ఆస్ట్రియా సేనలను 215 వేలమంది పదాతులను 24 వేల మంది ఆఫ్రికులను 770 ఫిరంగులను బెనెడకు నడిపించెను. 221 వేలమంది పదాతులను 27 వేలమంది ఆఫ్రికులను 780 ఫిరంగులను జర్మనులు పంపిరి. 195 శతాబ్దమున జరిగినవైనికలసంఖ్య అధికముగాగల యుద్ధములలో నీయుద్ధము రెండవ దనదగును. జర్మను సేనలో 860 మంది ఉద్యోగులును 8500 మంది వైనికలను, వైరులలో 1500 మంది ఉద్యోగులును 44 వేలమంది వైనికలను చచ్చిరి.

జర్మను పరాసుయుద్ధము.

గ్రాకలాట్టి—ఈయుద్ధము 12 గంటలమాత్రము జరిగినది. పరాసులలో 19 వేలమందియును జర్మనులలో 25 వేల మందియును హతులైరి.

సెడను. ఇచట సలిదారుణముగ వైనికలుచచ్చిరి. ఈ యుద్ధములో 25 వేల పరాసులను ఖైదీలుగా పట్టుకొనిరి. మరునాడు 88 వేలమంది లొంగిపోయిరి. 150 కోట్లఫిరంగులు 400 యుద్ధఫిరంగులు 70 యితరఫిరంగులను జర్మనులకు దొరికినవి. 14 వేలమంది పరాసులను గాయములుతగిలినవి. ఇప్పుడు జర్మనుల నెదిరించుచున్న పరాసువైనికలకు సెడనుయుద్ధమున జర్మనులుచేసిన దారుణవధలను ముప్పుగావు. వారు జర్మనుల నందల కన్నా టికిని తుల్యంపజాలరు.

స్టెనా. ఇచట 1877 లో రష్యనులకును టర్క్కువారి కిని పోరుజరిగినది. ఒకయుద్ధమున రష్యనులలో 2 వేలమంది చచ్చిరి; 4 వేలమందికి గాయములుతగిలినవి. ఆహారపదార్థములు దొరికక అస్మాసు పాపాచివరకు 128 వ ఉద్యోగులతోడను 30 వేలమంది వైనికలతోడను లొంగిపోయెను.

తెలీకల్మీ-అడోవా—ఒరుడురష్యను-పార్థివర్లు. ముకెడెను-లూల్చర్లెను-మొదలగునవి గూడ నిటీవలజరిగిన యుద్ధములలో గొప్పయుద్ధములే యనదగును.

చీనా జాతీయ వాదులు.

II

అతిదారుణ మగు నిరంకుశాధికారము కలిగినట్లడే ప్రజలు తిరుగుబడుట తటస్థించుచుండునని సామాన్యముగ విశ్చయించును. మంచూవంతియులగు పరిపాలకుల నిరంకుశశాసనాల ననువలన చీనాలో మొదటి తిరుగుబాటు తటస్థించినది. ఆ తిరుగుబాటు 1911 సం॥ లో జరిగినది. ఆసమయమున చీనాదేశమున దలి దక్షిణభాగమున జనరలు చంగుహూనన్-వ్యాధిపల యుద్ధప్రముఖులన పలుకుబడిలిగియుండెను. వెకినవారతని కనుకూర్చుకొని నానాచో నతడాతిరుగుబాటును ప్రారంభించి యాదాచీయ గలిగియుండెను. మంచూరాజులను తేలిమి చేయవలెనను దురుద్దేశముతో యూనిషికాయి జనరలు చెంగు హూనన్కున్యతిలేక మగు నుత్తరపులును రాజకుటుంబమువారిచే వ్రాయించెను. తిరుగుబాటు కలుగుటకును, రాజకుటుంబము వారు తేలిమిచేయుటకును జనరలు చంగుహూనన్ యూనిషికాయికి సాధనమాత్రుడయ్యెను. యూనిషికాయికోరిక నెరవేరినది. అతడు ప్రజాపరిపాలన సంఘాధ్యక్షుడవనిని పదము గలిగెను. అధ్యక్షుని నిరంకుశ వ్యాపారములను పరికించి బహు భాగహాళే పరవశులగు దాక్షిణాత్య జాతీయనాయకులు 1913 వ సంవత్సరమున నాన్కినునలో తిరుగుబాటును కలిగించిరి. తిరుగుబాటు ప్రబలసాగినది. ప్రజాపాక్షిక సైన్యములకు నాయకుడుగానుండుట్లు చంగుహూనన్ యూనిషికాయికి విరోధినిగా చేయుటకు జాతీయవాదులు ప్రబలప్రయత్నముల నొనరించిరి. ఈ సైన్యాధిపతి యూనిషికాయిపట్ల విశ్వాసపాత్రుడుగాలేదని యెల్లవారును తలంచుచుండి యాతడు జాతీయ వాదల సైన్యముల నడిపించుట కంగీకరించునని యాశపడిరి.

కాని యాతడటునిటు తేల్చుకొన్నట్లుండి చిట్టచివరకు జాతీయవాదుల సైన్యములవై బడి నాన్కింగులోవాని సలిదారుణముగ నాశనమొనరించెను. ఆసమయమున నాతడొనరించిన దారుణములను నాన్కినుపురవాసు లెన్నటికిని మరచజాలరు. మందబుద్ధియుగ నీక్రూరవైనికడే ప్రతిపక్షులకు విజయమును గూర్చుటకు కారకుడయ్యె ననియును. అతడు కల్పించుకొనుటయే తటస్థించుకున్న పోయారెండవ తిరుగుబాటు చరిత్రలో నిటుల నర్థింపబడి యుండదనియును, జనాభిప్రాయము కలదు. సర్ యెటువెనును అతనిముఖ్యహితులను గూడనొక జపానుస్తీమరులో నెక్కి జపానులోనున్న టోకియోపట్టణము నకు పోయిరి. యూనిషికాయి భటులుగూడ వారిసన్మేషించుచు టోకియోకుపోయిరి. యూనిషికాయిగారి భటులను చూచి సహపాతులను సంఘము వారిొక విద్యుచ్ఛక్తికును నెక్కి కనబడకుండ పోయిరి. సహపాతులను తన విప్రుప్రయత్నమునుండి యిటుల నాటకపాత్రలమాయ మగుటచే దూరదృష్టిలేని ప్రజలంతటితో నాతనిప్రయత్నమునకు స్వస్తి చెప్పవలసినవారైరి.

స్వతంత్రాభిలాషులగు ప్రజలొనర్చు ప్రయత్నములొక సారి యడచివేయబడినను, మరియొక రూపమున మరల తలయెత్తుచునే యుండును. ఇటీవల వైటువుల్సని (తెల్లతోడేటు) పేరుగల బందిపోటు దొంగయొకడు చీనారాజ్యమున పాదచాపి ప్రపంచమున విస్మితముగాఁజేయఁజాలెను. యూనిషికాయి దొరతనమువారతని ననాయాగముగ పట్టుకొనగలరనియు నచిరకాలమున నతని యల్లరల నణప గలరనియును మొదట విదేశీయు లెందరో యూహించిరిగాని యీ బందిపోటు దొంగ యను దొంగపోటుపాదుచు నితని యనుచుయు నిక ముందెట్టి పనులు చేతురో యను విషయమున తమ యభిప్రాయములను

మార్పుకొని విదేశీయులు కను గలిగియుండవలెనని యిటీవల వచ్చిన చీనా పత్రికలలోని వ్రాతలవలన తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ వైటువుల్సనుకు పెన్సి-హూనన్ పరగణాలలో మాత్రమే పలుకుబడి గలదనియును, ఆ పరగణాలలోని వారు తప్పకల్గిన వారతనితో కలియరనియును వెతుక సంరచనకొనిరి. ఇప్పుడా యభిప్రాయము మారిపోయినది. ఎందరో యితనిచుట్టును చేరి యున్నారు. వెతుక సహపాతులను సంఘములోనివారగు జాతీయవాదులందరితోని నాశ్రయించియున్నారు. ప్రస్తుత మందున్న పరిపాలనమును తొలగించుటకు జాతీయవాదులు వైటువుల్సనును, ధనమును, ఆయుధములను, మందుగుండును సమృద్ధిగా సమకూర్చుచున్నారు. ఇతని యనుచరు లిప్పటికే మూడు పరగణాలను నాశనముచేసియున్నారు. ఒకనగరము తరువాత మరియొకనగరము నాతడు పట్టుకొని కొల్లగొట్టుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారిసైన్యము లతని నెదిరింపవచ్చినవి. ఎదిరించినవి విజితములై పలాయితులై నవి. ప్రభుత్వసైనికులు సైన్యోద్ధోగుల యుత్తరపుటప్రకారము పోరెదరు. వైటువుల్సనివలలో నెవని కెట్లు పోరట కనుకూలమో వాడట్లు పోరుచుండునని బందిపోటు సైన్యకలు సంగరమునకు పోవునట్ల దొంగిలి నొకని 20 యడుగులు దూరముండకట్లు దీప్తులులగు పంపులను దీర్చి నడచి పోవుచుండురు. వారి కొక్క క్కప్పుడు నేల బరుండి ప్రాకి పోవుచుండురు. వారు గుర్తితప్పుకుండ కాలువ గలరు. ఎదుటివా డాదెబ్బనో చచ్చునన్న నమ్మకములేమన్న వారు వారుచేయనేచేయరు. శత్రువులెచటనున్నాకోయని ముందునకువచ్చుచు ప్రభుసేనలు నడచుచుండు దొంగల బాగులుగూడ వైటువలేని వారిలో

నెందరినో మట్టు పెట్టుచుండును. శత్రువులేదట కనబడకుండుటచే ప్రభు సైనికులు భీతిల్లి పరుగెత్తినాగెదరు. యుద్ధరంగమున వైనికలు దగ్గరగానుండుటకన్న దూర దూరముగానుండుట మంచిదనియును వైనికలందరునుగూడ నొక్కరితోనే పోరుట కన్న నెవని వీలునుబట్టి వాడుపోరుట లాభప్రదమనియును వైటువుల్స, తానెటులనో కనిపెట్టుకొనినను, వైనికలను క్రమపద్ధతిలోనుంచు నేర్పరనికి విశేషముగనున్నది. ఆజ్ఞాసార మాచరించుటకేమాత్రమైన సందేహ మెవడైనచూపినచో వాని నాతడు తక్షణమే నంపివేయును.

అతనికికలిగిన విజయములకన్న అతడు సైనిక నొక హోటినుండి మరియొకహోటునకు నడిపించునపుడు చచ్చుచును త్కారములనుచూచి చీనాప్రభుత్వము వారేమిచేయునను యుద్ధమున కాలం చేయాడకుండనందురు. తన సైన్యముయొక్క ద్రామున నడచు వైనికలలో నెవడైన సమముగానడువడల డినచో నట్టి వైనికని వెంటనే చంపివేయవలెనని యాజ్ఞాసంకల్పముగ నాజ్ఞ యిచ్చియుండెను. కాన వారందఱోలం గా నడుగు తప్పుకుండ నడుచుచుండురు. అతని సైన్యమున పోవుచున్నప్పుడు వెతుక మాగ్గముందెన్నియో తిక్క యుండును. ఆశవములు శత్రువైనికలవిగావు. అట్లు లో నాజ్ఞాతిరస్కార మొనర్చిన వారిచే. క్రొత్తవారి వైనికలనుగా చేర్చుకొనుటకును వారికి నేర్పుటకును నాతడభ్యంతరము చెప్పడుగాని యొకసారి చేరినవారి కాలమైన తరువాత మానుకొని పోవలెననివారు ప్రాసారెను. అట్ల పోవువాగుల క్రొత్త వైనికలు వెలుబుత్తురని వారిని వెంటనే య

రుష్యా చక్రవర్తి.

సత్యాసత్య చరిత్రములు.

విరోధాదేశమందలి మకుటధారులలో బారుగారిచరిత్ర సరిగ నెవ్వరికిని తెలియదు. వెల్లడియైనంతవరకు సత్యగాధ చాల గలదు.

రష్యాదేశపు ప్రభువు అబ్దులుహమీదు వంటి వాడని ఎల్లవారును తలచుచున్నారు. రష్యాప్రజల కతనియం దని వ్రము. వారతని ప్రాణమును తీయుటకు నిరంతరమును ప్రయత్నించుచుండురు. అతని సన్నిధానవర్తులందరును ప్రజలను నడించువారు. వారియం దతనికి పక్షపాతముమొండు. అతనివైనికలు రణరంగమున నెందునకును కొరగానివారు. పురోభిచ్ఛిక్త పాటుపడెడు నాగరులను హింసించుటయందు మాత్రమే అతనివైనికల ప్రతాప మగపడుచున్నది. పురాతనములగు మాస్కో-పట్టణమందలి చాకులలోను నూతననిర్మితములగు పెట్రోగ్రేడు పట్టణ రాజమార్గములయందును, వైనికలు నాగరులను హింసించుచుండురు. కల్పితకథలు ప్రపంచమందంతటను వ్యాపించియున్నవి. సత్యమునకు, దూరములగు నిట్టి యపనిందలను విదేశీయులు తమచక్రవర్తివై మోపి ప్రాసన్నునిర్చు

నులను చూచినప్పుడెల్ల రమ్యప్రజలు సంతాపము నొందుచునే యుండిరి.

రమ్యప్రజలు నికలనుచక్రవర్తిని ప్రేమింపవలయు కేవల మసత్యము. కీర్తిశేఖరులగు నెవ్వరు సార్వభౌము వాంగ్మయు లెంత యధికముగ ప్రేమించిరో నికలను చక్రవర్తిని రమ్య ప్రజలంత యధికముగ ప్రేమించుచున్నారు.

సహజముగ రమ్యప్రజలు దైవభక్తిగలవారు. పూర్వ కాలపు భావనలు బానిసత్వము నీమలనిప్పుటికి నెడబాయ లేదు. అజ్ఞ దేవతాశ్రమములవాడను విశ్వాసము రమ్యుని ప్రజ లకు సంపూర్ణిగాగలదు. జనరంజక స్వభావములేని రాజమాత్రుని యందు దైవత్వ ముగోపించుటకు తింత్రక్రియాకలాప పారీణి లగు భోగపరాయణులు రాజకీయ నయ్యాయక యుక్తిచమ త్కృతుల ప్రయోగించి ప్రజలను సమ్రాహితుల నొనరించుట లేదు. రమ్యప్రజలకుగల రాజభక్తి పారంపర్యముగ వచ్చుచున్న నుకల విశేషము. రమ్యప్రజల భావప్రపంచమందంతట వా రాజభక్తి వ్యాపకమై నిండియున్నది. ఉత్తమకుల సంజాతుడను విద్యాధికుడును, మహోన్నత సాధాంతర్వర్తియు నగు భవ సంపన్నుడును దానునదీపరసరముననున్న చిన్న కుటీరమున నివ సిండును సాక్షింపుచేయుటయే జీవనాధారముగ దప్పుమెడను వేసికొని తిరుగు ననిపకబాలకుడును గూడ చక్రవర్తి దైవాంశ సంభూతుడని నమ్ముటయందుమాత్ర మెట్టి భేదభావమును లేకుండనున్నాడు.

అదియట్లుండ ప్రస్తావన చక్రవర్తి యందు సర్వజనులకును గ్రాహ్యపాధిక్యమునకు కారణముపారంపర్యముగ వచ్చు ప్రయము మాత్రమేగాదు. తమ చక్రవర్తి సర్వజ నులకు నెరుంగుదురు. రమ్య దేశమందలి

ఈసత్యము. ఎన్నగా నెరుంగుదు కన్నమున డబ్బా టి. నెడ్డుగారు సమయము దొరకినపుడెల్ల యింగ్లాండుదేశ మున ప్రజల రమ్య ప్రజలకుగలించియు రమ్యచక్రవర్తిని గురించియు జనసామాన్యమునకుగల యభిప్రాయము నిజముగా దని ప్రకటించియుండిరి.

పండిత ప్రభువు.

విరోధాఖండమందలి చక్రవర్తులందఱులలోనను నికలను చక్రవర్తికి పాండిత్యమును గొప్ప బుద్ధిసూక్ష్మతయు గలవు. కెయిజరుగారికన్నను ప్రాంజుబోనెపు చక్రవర్తికన్నను గూడ జారుగారికి సర్వసమర్థు పరిజ్ఞానమధికముగ గలను. రమ్యచక్ర వర్తి మిక్కిలి సామాన్యముగు బుద్ధిగలవాడు. సామాన్యల బుద్ధి విశేషముగూడ లేనివాడు. మూర్ఖపు మతవిశ్వాస ముగలవాడు. కేవలము బుద్ధివికాసము లేనివాడని కాంటు టాలస్తాయీమానము ప్రాసినమాట నిజమే. కాంటుటాలస్తాయీ రు లందరిలోనను శ్రేష్ఠుడగునుగాని అత పరిచయమునులేదు. అతడు చక్రవర్తితో కి యుండలేదు. అతడు నీవిషయమున క్కడు సంగతులను గ్రహించునని స్థితి నతడు వాడుకలోనున్న సంగతులను గంభములో వానిని వ్రాయుటవలస

గుచున్న యసత్యవార్తలకు మరెంతబలమును మాత్రము కల్గింపజాలెను. రమ్యదేశపు నిరంకుశాధికారిలో రాజకార్య సంబంధపరిచయముగల విదేశరాజ్యాంగములవారి రాయవారు లాసంగిన యభిప్రాయము నీ యభిప్రాయమునకు కేవలమును విరుద్ధముగా నున్నవి. వారిలో అమెరికాదేశపు వెనకటి రాయ బారియగు మేయరుగారొకరు. రమ్యజనానందేశములకు సంధి చేయుటకు నైసిడెంటు రూజువెల్టుగారు ప్రయత్నించిన పు డీమేయరుగారికిని జారుగారికిని పరిచయము కలిగినది. చక్ర వర్తి యొక దుర్బలుడును, విషయవశుడును, ఆగ్రహపరుడును. యుద్ధమందు తటస్థించిన గొప్ప నష్టము లొకమూల, నైరుతులు తిరుగుబడుదరుల కల్లోల మొక మూల, నిన్ను హత్యచేసెదమను, బెదరింపు లొకమూల చిత్తమును కలంప క్రుంగిపోయినవాడు నుగా నుండునని రాయబారి యతనిని చూడకమునుపు తనమనః ఫలకమున చిత్రించుకొనెను. కాని ఎదుటకు బోయిచూచిన వతడెట్లున్నాడు? తన శక్తిసము సరిపోయెనా? లేదు. ఆచక్ర వర్తి సంపూర్ణాంగ్యమును దృఢుడును మనశ్శాంతినిగలిగియుం డెను. శాంతముతో స్వప్నమును లోకజ్ఞానముతో రాజకార్య నైపుణ్యముతో స్థితిగతులను విమర్శింప సిద్ధుడుగా నుండెను.

ఆ చక్రవర్తి తన యంతరాత్మయందధిక గౌరవము కల వాడైయుండెను. తన యర్హత విధికి తగినపనులను తన దేశ

మున కగౌరవము తెచ్చుపనులను సూత్రముచేయుట కాతడు వెరచువాడుగా నుండెను.

విరోధా రాజనీతికోవిదులందరును మొదలు ప్రభుసంతతి లోనివారు. వారు తమజన్మమున రాచకార్యములలో ప్రవేశిం తురు. వారు వేరు వేరు దర్బారులలో తమపనులను నిర్వర్తిం చుచు గాజుమర్యాదలను మాటపొందికను యుక్తిప్రయత్నలను క్రమక్రమముగ నేర్చుకొని రాజరహస్యపరిజ్ఞాత లయ్యెదరు.

అమెరికా రాజనీతిజ్ఞులట్టివారు గారు. వారిలో మిక్కిలి నైపుణ్యముగలవైటులారెండుగురివారుగూడ సామాన్య కుటుంబములలో పుట్టినవారేగాని ప్రభు సంతతిలోనివారు గారు. వారు చిన్నప్పటినుండియు నేర్చుకొనిన విద్యలను సర్వభావమువలనను అలవాటులవలనను వారు రాజమందిర నివా సమునకు పనికిరానివారు. గాన మేయరుగారు జారుగారి విష యమున చేసిన విమర్శనమందతశయోధులేవియు నుండ వనుట విచిత్రము.

మైసూరు ప్రజాప్రతినిధిసభ.

ముప్పదియొకటవ సమావేశము.

మైసూరు సెప్టెంబరు 30:-పురమందిరముననున్న ఆస్థాన మంటపమున నీమధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సభాసమావేశము జరిగినది. ఈసభలో 279 రు సభ్యులుగలరు. వారిలో 152 సభకు వచ్చియుండిరి. సంస్థానోద్యోగులగు నైరోపియనులును భారతీయులును పలువుర జేరిక నలంకరించిరి. దివాను యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారికి దక్షిణపార్శ్వము హాజరైలు సర్. ఆయనభార్యయు

రంగుల యుగళములు యుండిరి. ఆ టించినపుడు సభాగదు లధికోత్సాహభరితులై యుండిరి. ఆ యుపన్యాసమందలి ముఖ్యాంశము లిటు వివరింపబడినవి.

సంవత్సరమున ముఖ్యవిషయములు

శ్రీరాజ ప్రతినిధిగారు దయచేసిరి. 3-11-13 మొదలు 21-11-13 వరకు నిచటనుండి. కీర్తిశేఖరై న లేడి హార్డింజిగారుగూడ సభకు శ్రీరాజప్రతినిధిగారితో గూడవచ్చి మనదేశమందలి ముఖ్యపదేశములను చూచియుండిరి. 1881వ సంవత్సరమున జరిగిన సంధికి బహుళగ దొరతనమువారు మరి యొక యెడంబడిక నొనరించి వారికి మహారాజా వారియందు గల గౌరవమును వెల్లడించుచుండిరి.

శాసననిర్మాణసభలో సంస్కారములు

శాసననిర్మాణసభలో కొన్ని సంస్కారము లొనర్చు టకు మహారాజావారమతి నొసంగిరి. అవియన్నియు నిప్పు డాచరణమునకు లేబడినవి.

కార్యనిర్వాహక సభ.

శ్రీ యువరాజుగారుగూడ నీ సభలో సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. ఇప్పు డీసభలో సభ్యులు ముగ్గురైరి.

పరిపాలనమున ముఖ్యాంశములు

1913-14 సంవత్సరమున ఆదాయము 317.30 లక్షలు. అందు వ్యయము 237.23 లక్షలును పోగా నికరాదాయము 80.07 లక్షలు.

ఇందులో నివిలు మిలిటరీ వైదనవలన అధికముగవచ్చిన 30 లక్షలును పోను 50.07 లక్షలు నికరపు ఆదాయము.

కావేరీ రిజర్వాయరు పనుల కావేరీ పరమస్పీకము నభి వృద్ధిచేయుటకొరైర్లలు మార్గములు బెంగళూరులోట్రాము మార్గములు మొదలగు వానిని నిమిత్తము 65.10 లక్షలు ప్రత్యేకముగ నియోజిడెను. ఈ మొత్తములో 37.68 లక్షల వరకును ఆయాశాఖ వారుచూచుకొనుకొన గలిగిరి.

బెంగళూరు నిలువ ధనము.

పైవ్య వ్యయములనిమిత్తము మైసూరు దొరతనమువారు బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారి కియ్యవలసిన సొమ్ముకింద బెంగు లూరు పరగణా నిచ్చియుండిరి. ఇప్పుడాపరగణాలలో వచ్చు సొమ్ములో పైవ్యవ్యయములు పోను కొంత నిలువయుండు చుండుటచే నా సొమ్ము తరుకు ముజరా యియ్యవలెనని మైసూరువారు కోరిరి. దానికి ఇంగ్లీషు దొరతనము వారంగిక రించి 1911-12 సంవత్సరము చివరకు లెక్కచూడగా 39 లక్షలు ఇయ్యవలసివచ్చినది. ఆ మొత్తములో 30 లక్షలు గత సంవత్సరములో మైసూరుదొరతనమువారికి బ్రిటిషుదొరతనము వారిచ్చి వేసిరి.

ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు.

పారిశుధ్యఆర్థిక. సాంఘిక నైతిక-విషయములలో పని చేయువారల జీవితమునుకార్యక్రమమును నభివృద్ధి నొందజేయు తలంపుతో నా విషయమునదేశమునజరుపబడుచున్నప్రయత్నము లనన్నిటిని గమనించుచు, ప్రజలు వానిఫలితముల నరయుచుండు నట్లు వారికి ప్రోత్సాహము లిగించుటకు కొన్ని సూత్రములు విమర్శింపబడు చున్నవి. ప్రతినగరముననుపట్టణమునను పల్లెయం దును జరుపబడుచున్న నేరుచేరుప్రయత్నములను కృత్రిమకును నేరుచేరు పురుషులనుగాని సంఘములనుగాని జబాబుదారులను చేయుటయును సంఘములో నన్ని తరగతులలోను నన్ని కృత్రిమ లోనుగల అందరిపలమొక్కయు నైతికార్థిక స్థితులను కాల క్రమమునచక్కచేయు నాశయముతోధనమును పోగుచేసి పను లను కొనసాగించుటయును యిందులకు మఖ్యోదేశములుగా నున్నవి. మనదేశములో గౌరవనీయులగునన్న వివాహబహద్దరు రాజసభాభూషణ కే. పి. పుట్టన్న చెట్టిగారి యాజమాన్యము క్రింద నీవిషయమున బెంగళూరులో కొంతపని ప్రారంభింపబడి యున్నది. ప్రజలు శుభంబుతాము సిద్ధపడి వచ్చిచో మైసూ రులోగూడ సిట్టి ప్రయత్నము కొనసాగుట కధ్యంతరములేదు. తక్కిన చిన్న పట్టణములుగూడ నీ పద్ధతి నవలంబించుట కేమియు నభ్యంతర మగుపడదు.

పరస్పర సహాయమునకు ప్రోత్సాహము.

జీవయాత్ర నడుపుటకు సామర్థ్యమును సంపాదించు కొనుటకును తమస్థితిగతుల నభివృద్ధి చేసికొనుటకును ప్రజలకు సహాయమొనరించుట దొరతనమువారి విధానక కృత్యములలో నొక్కటియని వారెరియున్నారు. నిన్ను పనులుచేయుటయు నానెడును. శీఘ్రగమించుటయు అల్లరులులేకుండ చేయుట

లను మును

చేయుచున్నారనియును వివరింప ను విశ్వసింప దగిననీతిని వివరింపబడియున్నది. మానవ మును పాలకపాలితుల కన్యోనమును జిల్లాలలో నధికముగ బడుచున్నదనియును పల్లెటూళ్లలోనివారుగూడ విద్యాభివృద్ధి కొరకు విశేషస్వాధ్యక్షాగ మొనరించుచున్నారనియును తెలి యుచున్నది. నే నీవిషయములు స్వయముగ తెలిసికొనియు న్నాను. గతసంవత్సరమున పల్లెల యభివృద్ధిని గూర్చి నేనొక పద్ధతిని వివరింప దానినాచరణలో బెట్టుటకు లోడ్డుడెడమని మీసంఘములో 60 మంది సిద్ధపడిరి. ఇపుడాకార్యములను వారు చక్కగా నెరచేర్చిన మనము తెలిసికొన గలిగియు న్నాము. అట్లులే నూతనప్రారంభములయందన్నిటియందును అధికారులు ననధికారులుగూడ సట్టి యాశయములకే ప్రాధా న్యమొసంగి కలసి కట్టుగ పనిచేసినచో వానిఫలితము లధిక లాభప్రదములుగ నుండును. ముందుసంవత్సరమున మీసలను మీరవరికి ప్రతినెడులుగా వచ్చియున్నారో అట్టిప్రజలవలనను ప్రభుత్వోద్యోగు లధికసహాయమును బడయగలుగుదురని నేను మనఃపూర్వకముగ కోరుచున్నాను

ము గింపు.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల పౌరకర్యము లధిక మగుటచే ప్రపంచవార్తలన్నియును మనకు తెలియుటకును, ప్రపంచమం దన్నిదేశములవారితోను పరిచయము కలిగియుండుటకును ఆన కాశము కలిగియున్నది. మనకున్న నెక్కడు నాగరకత గల వారిని చూచి మన మభివృద్ధి నొందగలమేని అట్టివారి సహ వాసము లాభప్రదము. కాని యిట్టి సహవాసమువలన మనకు జబాబు దాని కూడ వచ్చినది. జీవయాత్రకొరకు మనము శ్రమపడవలసి వచ్చినది. ధరలు పెరుగుటయే యందుల ప్రథమ సూచన. ఇదివరకు దేశమందలి స్థితిగతులను మాత్రమే విచా రించి ఒక యేర్పాటుయొక్క లాభనష్టములను మనము నిశ్చ యింపగల వారముగనంటిమి. ఇప్పుడులుగాక లెగినంతసమర్థ గాని నేర్చుగాని లేనిస్థితిలో నూతన పరికరముల సహాయము గూడ లేకుండ మనమిప్పుడు విదేశీయులతో పోటీకి సిద్ధపడవలసి వచ్చుచున్నది. ఈస్థితిగా స్థితిగతులు నిమిష నిమిషమునకును మారుచుండ మనము నూతనశాస్త్ర చిన్మల నవలోకింపక, ధనమునభివృద్ధి చేసికొనక ఉదా సీగులమై యుండుటచాల ననర్థదాయకము. మనమట్లు జాగ రూకత పహింపకున్న దారుణసిద్ధికి పాలుపడదును. చేతులు గాలిన పిమ్మట నాకులబట్టుకొనుపట్టపుడు మనము చరుకు దనముగల వారమగుదమనిన నది నిరర్థకమగును.

ఆంధ్రవత్రిక.

ఆనందనామ సం. ఆర్యయుజ శు. ౧౩ లు

శుక్రవారము

రాజ్యాంగ యాజమాన్యపద్ధతి.

పంచొమ్మిదవ శతాబ్దమున ప్రారంభమయిన జాతీయరాష్ట్రభావము క్రమక్రమాభివృద్ధినందుచు వచ్చుచున్నది. అదివరకు రాజులకు జక్రవర్తులకు సంకీర్తములయియుండిన భూభాగములు రాజ్యములు అనబరగుచుండెను. ఒక్కొక్కరాజ్యమున నెన్ని యెన్ని జాతులుండినను వానిని లక్ష్యమునకు గొని తెచ్చుటకు బ్రయత్నించినవారులేరు. రాష్ట్రము నందలి ప్రజలకును రాష్ట్రభూమికినిగల పరస్పర పుత్ర మాతృసంబంధజ్ఞానము వికసించియుండినది గాదు. ప్రాంచుదేశమున 18 వ శతాబ్దాంతమున ప్రారంభమయిన మహావిప్లవముచే ప్రజయనువ్యక్తి రాజకీయ రంగముపై పాడసూపినది. నాటి నుండి ప్రజాప్రాతినిధ్యమును, ప్రజాప్రభుత్వమును ప్రజాసత్తాకములును ప్రపంచచరిత్రమున ముఖ్యముగా ముద్ర వేసినవి.

ప్రజల చరిత్రలవలన ముకాని భావకాని యేచరిత్ర యేక లాభాలాభ దృష్టికించును వీనిలో అల్పమును సమీకృతముగా యుండు ఏకదేశము కంటెను బలవత్తరములుకావను విషయము ప్రదర్శితములు ప్రజల మానసమునకు సమ్మతము దట్టియున్నది. మనుష్యుని యభిప్రాయములలో నిట్టమాపును గలిగించిన ముఖ్యసాధన మార్గిక పరిస్థితులలో సందేశములేదు. క్రొత్తక్రొత్త యంత్రసామగ్రి కనుగొనబడి వస్తూన్నట్టి మహా శీఘ్రగమనమునంది లోకములోని వివిధభాగముల కను నుత్పత్తియైన సామగ్రి నందవేయు మార్గములు ప్రక్షులములయి ఈ మార్గముల మూలమున భౌతిక నాగరికము లోకమంతటను ప్రసరించి యేమూలన నుండిన ప్రజాసంఘమునకును సనంత మగు నాశల గల్పించుటతోడనే, అట్టి యాశా సంపూర్ణియి ఆయావిభాగము తనపూర్వ శక్తినికను గొని ఆపూర్వ శక్తిని పూర్వఫలమునకు వినియోగించు కొనవలసిన యావశ్యకత కలిగినవైనది. ఒక్కసేను యందలి పూర్వ శక్తిని కనుగొనుటకును వినియోగించుకొనుటకును ఆ సేనులోని ప్రతివ్యక్తియు లోబ్ధుడననే తప్ప సాధ్యముగాదు. ఈయాదర్శము లోడనే పాశ్చాత్యదేశములలో మిక్కిలి సూక్ష్మ మగు శ్రమవి భాగమేర్పడుట సంభవించినది. ఈ యాదర్శపూర్వకే ప్రతివ్యక్తియందును విజ్ఞానాంకురము లనసరములయినవి. శ్రమవిభాగ మగుట యు విజ్ఞానవ్యాప్తి కలుగుటయు మానవసమానత్వ భావము బయలుపడలి సంఘబలము జన్మబలము నకును సర్వబలమునకును మించినదను నవిన లోకా భావభావ ముత్పన్నమయినది. దీని పరిపాకములే కర్మకరులసంఘములు, పరపతిసంఘములు, సమాన సంపత్తివాదములు, రాజ్యాంగ యాజమాన్య వాదములు. వీనిలో కొన్ని యిప్పటికి స్ఫుటముగా సంస్థాపితము లయియున్నవి. కర్మకరుల సంఘములు పాశ్చాత్యరాష్ట్రము లనన్నిటిలోను వెలసి యజ

మానులతో నొక్కొకరి హోరా హోరిగ బోరుచు నిష్పక్షికి మరియొక్క క్రొత్త వాదమును సింధికలిజయము అను దానిని బయటికి దీయగలిగినవి. ఆవాదము ననుసరించి కర్మకర సంఘముల మూలముననే సర్వరాజ్యాంగ కార్యములు జరుప వచ్చునని తద్వారల యాశయము. దాని వివర్యన మిట ప్రస్తుతము. పరపతిసంఘములు పాశ్చాత్య రాష్ట్రములలో విజృంభించి వ్యాపించుచున్నవి. మన దేశములలోను ప్రారంభమయినవి. మంచిపనిని జూపుచున్నవి. అభివృద్ధియై విజృంభింప గలవను ఆశలున్నవి. సమానసంపత్తివాదమింకను వాదము గానేయున్నది గాని ప్రచారములోనికి రాలేదు. అయిన దీనివలన కలిగినలాభ మపారమనుటకు సందేశమువలదు. ఈవాదమువలననే రాజ్యాంగ యాజమాన్యపద్ధతి వ్యాప్తిలోనికివచ్చుటకు మార్గ మేర్పడినది చెప్పుట యస్పతముగాదు. మహావ సమానత్వమును రాజ్యాంగమున ప్రజాప్రాతినిధ్యమును రాష్ట్రమునకు పూర్ణప్రజాశక్తి యావశ్యకతయు నెప్పుకొనిన పిదప ప్రజలలోని స్వల్పశక్తి మాత్రులగు వ్యక్తుల లాభాలాభ సంరక్షణ ప్రభుత్వములకు నవశ్యాచరణీయమై పరిణమించినది. మెన్న నైనురు ప్రజాప్రాతినిధి సమావేశ సమయమున దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారు చెప్పినట్లు పన్నులను పన్నుదాతలకొ

సాంకుశ ప్రభుపాలితమైనను ప్రభుసత్తాకమైనను ప్రజాసత్తాకమైనను దేశప్రభుత్వము దేశప్రజల పరి శ్రమలన్నిటియందును శ్రద్ధకొని పాటుపడి పనిచే సిననే తప్ప నెంతోకాలము ఇప్పటి ప్రపంచప్రవాహ ము నెరుట తాను నిలచుటగాని తనదేశమును నిలువ జేకొనుటగాని యసాధ్యము కాకమానదు. ఈ సందర్భమును జక్కగా గ్రహించి మైసూరు ప్రభుత్వమువారు దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారి యాజ మాన్యముక్రింద నభివృద్ధిమార్గము లరయుచుండుట నూతన ప్రతిష్ఠాపనల స్థాపన ప్రయత్నించుచుం డుట యెంతయు శ్లాఘనీయము. దివానుగారికార్య క్రమము ఆతివ్యాప్తమని ఖండించువారుకూడ వారియాదర్శమును సంపూర్ణముగా నామోదించు చున్నారు ఆక్షేపించువారును విశ్వేశ్వరయ్యగారి యంత యుత్సాహముతో విషయములను బరిశీలిం చి వారియవన్యాసములో నుడివినరీతిని ప్రజలును ప్రభుత్వమువారిలోకూడ నభివృద్ధిమార్గములను ద్రొక్కునట్లు చేయగలిగినయెడల మైసూరు భావిభాగ్యోదయ ముత్తమరీతి నై నదని సంతసింప వలసినదే. విశ్వేశ్వరయ్యగారు ప్రజలను పరిశ్రమకు బురికొల్పజూచుటయు రాజ్యాంగ యాజమాన్య పద్ధతియొక్క యుత్తమాదర్శ లాభము నకు ముఖ్యాంగమే యనుటను దలంచుకొని మైసూరు ప్రజ లోడ్పడి మేలునందునుగాక యని నమ్ము చున్నాము.

మిత్రమండలి సైన్యములు తూర్పు చివరన దక్షిణ వియోవరులో కొన్ని స్థానములను జర్మను లనుండి యాక్రమించు కొనినారు. ఇంతకు తప్ప వేరు విశేషము లేవియును మధ్యరంగమున జరిగి యుండలేదు. బెల్జియములో యుద్ధము నానాటికి హెచ్చుచున్నది. విజయము బెల్జియమువారి పక్షముననే యున్నట్లుగపడుచున్నది. అంటువర్షు స్వాధీన పరచుకొనుటకు జర్మనులు చేయు ప్రయత్నము లన్నియును నిష్ఫలములగు చున్నవి. మహా

సంగ్రామముల కాకరమైన మలీన్సు పట్టణమును బెల్జియమువారు మరల నాక్రమించు కొనినారు. బ్రుసెల్సు పొరుకుపట్టణమని నది గా జర్మనీ వారాజ్ఞాపించిన ద్రవ్యమును కట్టక పోయినందులకుగాను బ్రుసెల్సు గ్రామ పెద్దను జర్మనీవారు కొనిపోయి నామూరులో నిర్వాసము నందుచుట చేత బ్రుసెల్సునందు కలవరము కలిగియున్నది. పశ్చిమ రంగమున నిది వరకునైన సమరములలో జచ్చిన జర్మనులు సంఖ్య తలచుకొనిననే దేహము జలదిరించ కలదని నమ్మ కముకలదు. 5 లక్షలకు తక్కువలేక చనిపోయి నారని మది పు వేసియున్నారు. ఇక తూర్పునకు దిరిగినను జర్మనీ విజయమందుట కానరాలేదు. పశ్చిమ రుష్యా పాలిమేరన నూరుమైళ్ల పొడవున వైస్యములు బారులు దీరిపోరుచున్నవి. జర్మనీ వారు సీమనువదిని చాట బ్రయత్నించి మరల కొట్టబడినారు. వీరు ఆక్రమించుకొని యుండిన కొన్ని స్థానములనుగూడ రుష్యావారు స్వాధీన పరచు కొనినారు. ఇటలీలో జర్మనీకి వ్యతిరేకా భిప్రాయము ప్రబల నారంభించినది. తనుకే మాత్రపు సైన్యమును కలుగకుండిననే తప్ప ప్రజలు ప్రభుత్వపు వారి తటస్థభావము నొప్పుకొనుట లేదని ప్రకటించినారు. స్వీడియాటికు సముద్ర మున మిత్రమండలి కాగా

యోధామును రెండును మిత్రమండలికి సహాయ భూతములే. శత్రుపక్షమున కీరీతిని సాయము చేయుచుండుటను జూచియు, ఆస్తియూ జర్మనులు, అందులో ముఖ్యము గా జర్మనీ, యోర్పుజాపుతో లేదో ముందునకుగాని వ్యక్తముకాదు. పరస్పర శారవసానుభూతి ప్రకట నలు ఇంగ్లాండునకును పార్శ్వగలునకును నడచినవి. ఆఫ్రికా పశ్చిమతీరమున కామెరూనునదీ ముఖ్యమునకు దవున మన యాంగ్ల యుద్ధపడవయొక్కటి శత్రువుల మూడుప్పై మరులను ఒక్క ఫిరంగిపడవను పట్టుకొనినది.

ప్రస్తుతపు యుద్ధమున కుపాంగముగా జర్మనీ వారి వ్యాపారమును స్వాధీనముచేసికొను విషయ మున సిరాజుధానిలో జరుగవలసిన పరిశ్రే ధ్ధినిగురించి ప్రభుత్వమువారిక యుత్తరుష టించియున్నారు. ఏపరిశ్రమయు తాము భించుటకుగాని నడపుటకుగాని ఇాడి దర్శిగారి యుత్తరువుల ననుసరించి సాధ్యమూలధనాధికారులగు వ్యాపారనాయక క్రొత్తపరిశ్రమలకు బూనుటకంటె నిదివరకు సాగు చు జర్మనీ ఆస్తియవస్తువులతో పోటీకి డీకొను చును సామగ్రిని నిష్పాదించు నభివృద్ధిపరుప ప్రయత్నించుట శ్రేయస్కరమట. ప్రభుత్వపువారి సేవలోనుండు పరిశ్రామికాధికారులు మున్నగు వారు సలహాకోరబడినయెడల నియ్యవలసినదని యాజ్ఞాపింపబడినారు. ప్రభుత్వమువారు అన్ని పరిశ్రమలనుపై వేసికొని ప్రారంభితురని యెవ్వరు ను ననుకొనియుండరు. కాని ప్రభుత్వమువారెప్పటి యంతమాత్రపు నుత్సాహముమాత్రమే చూపు దురనిమాత్రము ప్రజ యనుకొనియుండలేదు. బంగాళమునందును బొంబాయిలోను ప్రభుత్వము వారు తమ పరిశ్రామికాధికారులు కొంత విశేష పరిశ్రమను జేయవలసి యుటను సూచించి యున్నారు. ముఖ్యము ప్రభుత్వమువారు చేయ గలిగినపనులు కొన్నిగలవు. ఏపరిశ్రమలెక్క డెక్కడ యెట్టిస్థితిలోనుండునదియు వానిని వృద్ధిపరచుట కేయే ప్రయత్నములు చేయవలసియున్న

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

బ్రిటీషుయుద్ధపుటోడ.

శత్రువులయొడల బట్టుకొనుట.

లండను ఆక్టోబరు 1:—కంబర్లాండుఅను మన యుద్ధపుటోడ కామరాజ్ నడికి కొంచెముదూరమునందు వీర్యాక్ యోడలను ఓక హంబర్గునుండి ఆమెరికాయోడను బట్టుకొనెను. ఈ యోడలన్నియుజేరి 80915 టన్నుల సామాను లెత్తికొని పోవు సామగ్గ్యముగలవి. సోడకోఅను యుద్ధనావగూడ పట్టుకొనబడెను.

ఇదివరలో ముంచిజేయుబడిన హెర్బోగ్గ్ యెలజతెత్తెను నోడను, నీళ్లపై దేలియుండు నాకాశ్రయమును మరల బైకి దెత్తురని యనుకొనుచున్నారు.

స్థితిగతు లనుకూలముగ నున్నవి.

లండను ఆక్టోబరు 1:—మొత్తముమీద స్థితిగతు లనుకూలముగ నున్నవని నిన్నటిరాత్రి 11 గంటలకు ఫ్యారినునగరమున దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. వేమనందలి దక్షిణభాగము నందు దప్పు నేనాముఖమునందంత ముఖ్యులగుమార్పు గలుగలేదు. నీచైప్రి మనకు స్వాధీనుయ్యెను. రెడ్డెమాండు మిట్ట ప్రదేశముల జేరితిమి.

సివిల్ సర్వీసు విద్యార్థులు.

వైస్రములో జేరియున్న సివిల్ సర్వీసు విద్యార్థులకింక కొన్ని సదుపాయములను ఇండియా కౌన్సిలువారు ప్రకటించుచున్నారు. 1915 సం॥ రము లగాయకు 1917 సం॥ రము కంటే జరుటకర్డులగు వారికి సదుపాయములు చేయును.

నవ్వమైన బ్రిటీషు సైనికాధికారులు.

లండను సెప్టెంబరు 30:—ఈక్రింది అధికారులు యుద్ధములో చనిపోయినారని ప్రకటించబడినది. కెప్టెను సి. బాస్ బరీ, లెఫ్టెనెంటు వి. ఫాల్కున్, లెఫ్టెనెంటు యఫ్. హెచ్. వటన్.

ఈక్రిందివారు దెబ్బలుతిని కొంతకాలము బ్రతికి చని

కెప్టెను జీ. హెచ్. బ్లాంటు, సెకండు లెఫ్టెనెంటు

స్ట్రె, కెప్టెను పాన్ టురడోనెన్,

ఈక్రింది ఆఫీసర్లకు దెబ్బలుతిగినవి:—

సెకండు లెఫ్టెనెంటు గార్డెనుమన్ రో, లెఫ్టెనెంటు డబ్లి

విన్, కెప్టెను లబ్సుమారు, సెకండు లెఫ్టెనెంటు మాక్

స్ట్రెనెంటు ఈ. నెటిల్ ఫోల్స్, లెఫ్టెనెంటు ఆర్.

నూతనపరిశ్రమ లేనైన సిప్రాంతముల

భాసాధ్యములు కాగలవా యనియు, విను

జురీక్షించి తాముచేయు సిద్ధాంతములను

సూప మొనర్చుటకు మూలధనాధికారులు

గుండెల తదర్థము అపకర్వవస్తువులను సులభ

సాధ్యము లొనర్చుటకు దామెట్లు సహాయపడున

దియు, స్ఫుటముగా ప్రకటించుట దేశ పరిశ్రమల

సభివృద్ధిచేయ నుంకించు ప్రభుత్వమువారికి కర్తవ్య

ము. ఈధర్మమును నెరవేర్చుటకు నే వైఅధికారు

లును సద్గుణులకరని మాయభిప్రాయము. ప్రభు

త్వమువా రీనూత్రము చలనము చూపిననే తెప్ప

నీరాజధానిలోని మూలధనాధికారులు కార్యమున

కుపక్రమితురనుట యంతసులభసంభవముకాదు.

కనుక వెంట్రుండుప్రభువుగారు వెంటనే మద్రాసు

రాజధానిలోని పారిశ్రామికస్థితిగతులను విచారించి

ప్రజలకు సభివృద్ధి మార్గములను జూపించునట్లు

పారిశ్రామికాధికారుల నియోగితురని నమ్ముచు

న్నాము. ఈపనియంతయు నాంగ్లమునమాత్రము

గాక దేశభాషలయందును సజిహిపవలసి యున్న

దనియు తెలుపుకొనుచున్నాము.

ఈక్రింద తెలుపబడు ఆఫీసర్లు అగవడలేదని ఇదివరకు తెలిపితిమి. వీరు అగవడుచున్నారని దెబ్బలు తిన్నారు:— కెప్టెను. సి. ఎడ్మండుస్, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో దెబ్బలు తిన్న వారు:— లెఫ్టెనెంటు ఈ. యల్. మూసన్, తిరిగి సేనలో చేరినవారు:— లెఫ్టెనెంటు జె. హెచ్. బెల్. కెప్టెను హిల్ డ్రెట్, లెఫ్టెనెంటు యఫ్, టులక్, లెఫ్టెనెంటు. జీ. సి. లీగ్ గారికి, దెబ్బలుతిగినవని ఇదివరకు తెలుపబడినదికాని తరువాత దెబ్బలు తగులకట్టు వాడవచ్చినది.

చనిపోయిన బ్రిటీషుఅధికారులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— సెకండు లెఫ్టెనెంటు జీ. బాటోప్లే, లెఫ్టెనెంటు జీ. సి. ఫార్మెస్ట్, కెప్టెను ఆర్. హెన్, లెఫ్టెనెంటు హెచ్. ఈ. హిల్, లెఫ్టెనెంటు వి. టీ. లింగు.

బ్రిటీషుదీవుల ఆదాయము.

లండను సెప్టెంబరు 30:— కడచిన మాడు నెలలలో బ్రిటీషు దీవులలో గవర్న మెంటువారికి పనులవలన 85681288 పానులు వచ్చినది. ఇనుకటి మాడు నెలలకన్న 8750516 పానులుకొనెనది కడచిన తొమ్మిది నెలలలో బ్రిటీషు దీవులరాబడి 2780781 పానులు తగినది.

జనరలు వింగు.

లండను ఆక్టోబరు 1:—మూడవ డివిజను రాయలు ఆర్టిలరీ సేనలకు కమేండరుగనున్న బ్రిగడిరు జెనరల్ ఫ్రెడ్రిక్ డ్రుమాండ్ విన్ నెంటు వింగుగారికి యుద్ధములో దెబ్బలు తగిలిగా.

హిందూ

లండను ఆక్టోబరు 1:— ఇప్పడు హిందూ యుద్ధము చేయుటకువెళ్లిన హిందూదేశపు సైనికులకు అప్పు నిచ్చినవారు, సైనికులపై వ్యాజ్యముజేసినయెడల కోర్టువారావ్యాజ్యములను యుద్ధము పూర్తియగువరకు ఆమియుంచిన వాగుండును. అని యిదివరకు హిందూదేశపు సేనకు కమేండరికో ఫ్ఫుగానుండి పోయిన జనరల్ సర్ ఓ. మూర్. క్రీగారు లండను ప్రెస్సుపత్రికకు వ్రాసిరి.

యుద్ధ సమాచారములు.

పరాసువారి ప్రకటన.

లండను సెప్టెంబరు 30:—ప్యారిసునగరములో నిట్లు ప్రకటించబడినది:— అడమభాగమున నుండిన ఆంగ్లేయులెంచి సేలు యుద్ధముచేయుచున్నవి. యుద్ధరంగము అంతకంతకు ఉత్తరమునకు మారుచున్నది. ఆమును, విమును నదులకు మధ్యనుండిన శత్రు వైస్రములు ప్రేసిలి యాంటు పట్టణముపై పడినవి. కాని యానైస్రము వీరి కమితవ్యము గావించి, వెకకు మరల గొట్టి నది రీమునుండి మ్యూసురరతున్న నేనామధ్యభాగములో నిప్పుడు యుద్ధము జరుగుటలేదు. వీరుసమీపమున తీవ్రమగు పోరాటము జరిగినది. సెంటునిహీలుకు తూర్పున అనేకప్రదేశములందు మనవైస్రములు ముందుకు నడిచిపోయినవి. లారెయినలోను వాష్టెనులోను మార్చెమియు లేదు.

ఫ్రెంచిదేశపు మార్షలు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— ఇంతవరకు ఫ్రాన్సుదేశములో మార్షలు ఉద్యోగములేదు. ఇంతటినుంచి మార్షలు ఉద్యోగమును నియమించి 80 వేలఫ్రాంకులకేరము నిర్ణయించిరి.

దొరితనమువారి ప్రకటన

స్థితిగతులు మారలేదు.

లండను ఆక్టోబరు 1:—ప్యారిసునగరమునం దిట్లు తెలియజేయబడినది:—యుద్ధపు స్థితిగతులలో మార్చెమియు లేదు. ఆంగ్లేయులెంచిసేనలు ఎడమవైపున సోమెనదికి ఉత్తరమునకును, కుడివైపునవీరుకు దక్షిణభాగమునకును, ముందుకును పోయినవి.

జర్మని

ఆంట్వర్పు కోటలపై ఫిరంగులు వేయుట.

లండను ఆక్టోబరు 1:—నిన్నటిసాయంకాలము ఆంట్వర్పునందలిట్లు ప్రకటించబడెను:—దక్షిణమునందు వెనుపలిభాగముననున్న కోటలపై రోజంతయు జర్మనీవారు ఫిరంగులువారు చేసిరిగాని బహుకొద్దిగా నష్టము గలిగెను. ఫిరంగుల వారు చేయుసమయమునందే పెల్లు, నీనీనదులమధ్యమున జర్మనీవారి కాల్యంట్లు తీవ్రముగననేకసార్లు మనవైబడిరిగిగాని చాలనష్టమును గలిగించి మనవారు వారిని వెనుకకు గొట్టిరి.

పారనాయకుని శ్రేస్తుజేయుట.

లండను. బ్రస్సెల్సు పారనాయకుడగు యం. మాక్సు గారిని బట్టుకొని నాయూరునందు ఖయదులోనుంచిరి. ఇందు వలన బ్రస్సెల్సునగరమున కలరరము గలిగినది.

జర్మనీవారుకోరిన సాయుల్లో మిగిలినభాగము నిచ్చుట లేదని నిరాకరించుటచే నిట్లుచేసినని యనుకొను చున్నారు.

జర్మనీవారికి గలిగిన నష్టము.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 1:— పయనీసుపాతా లండను విలేఖకుడు సెప్టెంబరు 29 లేదని యిట్లు లెంతినంపుచున్నాడు:—యుద్ధఫలిత నిర్ధారణార్థము జర్మనీవారు విశ్వప్రయత్నముల నెరవేసిన కాలమునందు రెయుంబవలులం దరువదిసార్లు శత్రువులు తమపై బడినపుడెల్లను బ్రిటీషువారిదిప్పి పోరిరి. జర్మనీవారు 60000 మంది నష్టమైనది లెక్క వేయబడినది. జర్మనీవారు తమలో గాయములు తగిలినవారిని ఎక్కడివారి నక్కడే విడిచిపెట్టుచున్నారు. ఇందుచే మనకు భార మెక్కువగుచున్నది. పశ్చిమ రణరంగమున మొత్తము మీద జర్మనీవారికి 5 లక్షలమంది నష్టమైనది యనుకొనుచున్నారు.

బెల్జియము.

ఆంట్వర్పు

లండను సెప్టెంబరు 30:— శత్రువులగుండు ఖయదు లొక్కొక్కపు.

వరకు గనబడునవికావు. ఆమునకు మనఫిరంగుల జర్మనీవారుచేసిన ప్రయత్నములు సఫలములు గాలేదు. వీరి ప్రేండెంతు కోటలమీద బడనలేదని జర్మనీవారు ప్రయత్నించిరి. వారిని దగ్గరకురానిచ్చి కోటలమధ్యముననున్న మనఫిరంగులు వైసికులును వారివైగుండ్రులము గురిపించి జర్మనీవారికి చాలనష్టమును గలుగజేసి వెనుకకుగొట్టిరి. ఈదినమున జరిగిన దానిని బట్టిమాడగ మనభాతిచుచిన్నామగు కోట శత్రువుల నిరోధించ గలుగునని నమ్మకమున్నది.

మెలెన్సు తిరిగి స్వాధీనమయ్యెను.

లండను ఆక్టోబరు 1:— మెలెన్సును బెల్జియంవారు తిరిగి స్వాధీన పరచుకొనిరి

రుష్యా.

రుష్యా జర్మనీలు

లండను ఆక్టోబరు 1:—సెల్ట్రాగ్రాడు తూర్పురుష్యా సరిహద్దులందు నూరుమైళ్ల విస్తీర్ణముగల రంగమునంబ యుద్ధము జరిగెను. మొత్తముమీద జర్మనీవారు నీమెకానదిని దాటి బ్రయత్నించినపుడెల్ల వారు వెనుకకు గొట్టుబడిరి.

రషియరుల విజయము.

లండను ఆక్టోబరు 1:—రషియా, జర్మనీసరిహద్దులలో పడమర రషియాలోనున్న ఆగ్స్ట్, కాస్టెనో, ప్రదేశములను జర్మనుసేనలు ఆక్రమించుకొని యుండెను. సెప్టెంబరు 28 వ తారీఖున రషియనును తెగిందిగొడి ఆ ప్రదేశముల నుండి జర్మనులను వెడలగొట్టి తిరిగి ఆక్రమించుకొనిరి. 29 తారీఖున సింకో, సెరెకో, లీపంగుఅను ప్రదేశములను రషియనులు ఆక్రమించుకొనిరి. జర్మనులరషియాదేశమునందలి సునార్కి మెరియంసాలో జిల్లాలో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించిరి. రషియనులు వారిని వెనుకకు గొట్టిరి.

జపాను

జపాను జర్మనీల యుద్ధము.

లండను సెప్టెంబరు 30:—టోక్యోనూ—జపాను యుద్ధనావలు కొన్ని లోషి హాఫ్వురుకు వచ్చినవి. జపానువైసికులు హాఫ్వురుకు స్వాధీనము చేసికొనిరి. లోషి సింగులొకు సహపమున నున్నది. జర్మను వైసికులు కదలిపెట్టిపోయిన 4 ఫిరంగులను జపానువారు పట్టుకొనిరి. జపానువారి కొద్దిసేన యా ప్రదేశమును కాపాడుచున్నది. అని జపాను దొరతనమువారు ప్రకటించినారు.

బొంబాయి అక్టోబరు 1:—రాబోవు ప్రతిపండువుమై చరించిన దాదిభాయి మేర్వాంజీ చాలాదీయక పెరిబును టైముస్-ఆఫ్-ఇండియా పత్రికకు వ్రాయు సంఘటన తెలియజేయు మన్నారు.—దొరతన కేసు కొన్ని యేర్పాట్లులు చేసి, ముందుపండుప్రతినియును, ఈ సందర్భములో కావలసిన పెట్టుబడి మంచిదని వర్తకులలో నీయభిప్రాయము వృద్ధి, జర అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు, ఈజిప్టు, రుకెరి, ప్రతిపండు విషయమై ఆయా దొరతనములవాడి రాష్ట్రములు చేసిరి. ఇందువలన మనదేశములో కూడ నట్లు యవసరమని వర్తకుల అభిప్రాయము. ప్రతిని నిలువకె యములో సర్ చార్లసు మర్కా-రాగారు కొన్ని ప తెలియజేసిరి. కాని దీని కంతయోడబ్బు పెట్టవలసియ మన ప్రతిపండు సందర్భములో పెట్టుబడి పెట్టునది లే వర్తకపు సిండికేటువార? లేక వివిధదేశముల వారంద యా? దీనిసంతయు వ్యవహరించుటయును విషయమును గురించ మర్కా-రాగారు తెలియజేసిన పథతిలో వివరములులేవు. కావున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశ వ్యవహార కార్యదర్శిగానికి తంతివార్తను పంపి వివరములను తెప్పించి సాధ్యమగుసంత త్వరలో ప్రకటించినయెడల వర్తకులు చాల కృతజ్ఞులయియుందురు. ఈసంఘటన జరుగులోపుగ బొంబాయి వర్తకసంఘమువారు ప్రతిసంఘములతో నాలోచించి ప్రతిని నిలువ చేయుటకును డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టుటకును యేర్పాట్లు నాలోచించుటకు యిండియా ప్రభుత్వమువారు కోరవలెను. ఏవో కొంతవరకు గాని యిక్కడ బ్యాంకులలో చాలాసామ్య నిలువలేదు. ఐరోపాదేశములతో వర్తకవ్యాపారము పదిహేయ నది. అందుచే ప్రతియెగుమతి యగుటకష్టము. దీనివలన పండ బోవు ప్రతిసందర్భములో నీబ్యాంకులు తగినంత పెట్టుబడి పెట్టజాలవు. బొంబాయి బ్యాంకువారిదిగతకే ప్రతివీధ పెట్టుబడిపెట్టిరి. ముందుకూడ నట్లే సామ్యిచ్చుచుందురు. కానిజర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, బెలిజియము, ప్రాన్సులకు యెగుమతి పోయినందు వలన కావలసినంతసామ్యము ఒక బ్యాంకువారే పెట్టజాలరు ఇంతియగాక 7కోట్ల 50లక్షల మొదలు 11కోట్ల 25 లక్షల రూపాయలవరకు దొరతనము ఛారికి పెట్టుబడి పెట్టుటకుకష్టమునీసించదు. దొరతనమువారిట్లు సహాయము చేయుదుమని తెలియజేసిన

యెడల దూదివ్యాపారమునకు చాలా ప్రోత్సాహము కలుగును; ధరలు పుట్టిచేయుటకుగాని నడిమింటివారు తగనిలాభము తీయుటకుగాని దొరతనమువారి సహాయము కోరలేదు. వర్తక వ్యాపారము పడిపోకుండ ఒగుగుటకై నిట్లుకోరబడినది.

బంగారవర్తక సంఘమువారి యభిప్రాయము.

కరాచీ ఆక్టోబరు 1:—యొద్దము జరుగుచున్నందున ఐకోపాలో పంటలు పండించుటకు అంతగా నిలువదు చాలా సగతు వాకి కాకలసి నుండును. అందుచే హిందూదేశములో నూనెగింజల పంటపెక్కించి, గోధుమలు మున్నగు అవోర ధాన్యములను యెక్కువగా పండించుటకు కరాచీ వర్తక సంఘమువారు సిఫారసు చేయుచున్నారు. వీరి యభిప్రాయమును తాము బలపరుచుచున్నామని బంగారవర్తకపు సంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలిపినూచారమును పంపుచున్నారు.

మొయిల్ స్టీమరు.

బొంబయి ఆక్టోబరు 2:—మొయిల్ స్టీమరు కెలడోనియా ఇంగ్లీషుటపాలతో నేటి ముదయము 5.30 గంటలకు వచ్చి నట్లు తెలియజేయబడినది.

దేశీయమహాసభ.

బొంబయి సెప్టెంబరు 2:—ఈసంవత్సరము దేశీయ మహాసభకు భూషేంద్రనాథ బోసుగారి అధ్యక్షులుగ నియమించ వలసినదని బీరారు దేశీయ మహాసభ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

దొరాయితాతాగారి వితరణము.

క్షయరోగులకు ఆరోగ్యనిలయు.

బొంబయి సెప్టెంబరు 2:—బొంబయి రాజధానిలోని పంచమహాలలో క్షయరోగులకొక ఆరోగ్యనిలయ మేర్పాటు చేయబడును. దీనికి సర్ దొరాయితాతాగారు తమకు పంచమహాలలోనుండిన రెండు బంగారాలను 17 యెకరములభూమిని యిచ్చివేసిరి.

బొంబయి గవర్నరుగారు.

ప్రయత్నము సెక్రటరీని నియమించుట.

బొంబయి ఆక్టోబరు 2:—ఇదివరకు కొంతకాలము బంబయి మునిసిపాలిటీకి ఆర్థిక సంకష్టమునందుగా జే. కేరరుకు పనిచేసిరి. సి. సి. వాట్సునుగారి తరువాత తమకు ప్రయత్న సెక్రటరీగా పనిచేయుటకు వీరిని బొంబయి గవర్నరుగారు నియమించిరి.

ఓడల వ్యాపారము

కరాచీ ఆక్టోబరు 1:—కరాచీయం ఓడల వ్యాపారులందఱుగానున్నది. ఈవారమునందు ప్రయాణికు లెవరును లేదు. ఏ వ్యాపారమునకును తన సరకుల సెక్కించుటకై ఓడల గుత్తకు దీయలేదు.

స్టీమరును నిలుపుచేయుట.

కరాచీ ఆక్టోబరు 1:—కరాచీలోనున్న మెకినక్, కండ్లీ, కంపెనీవారు ఆక్టోబరు 1వ తారీఖున “సింధుగజెట్” పత్రికకు ఈక్రింది విషయమును వ్రాసిరి:— ఇంగ్లండు పోవలసిన టపాలను తీసికొని బొంబాయి వెళ్లు “లింగా” అను స్టీమరు ఈ త్రువులు వచ్చువరకు బయలుదేరు. ఈ స్టీమరు న్యాయమైటీ 1-వ తారీఖు సాయంకాలము 7 గంటలకు బయలుదేరలేను. “ద్యారక” అను స్టీమరు పరిషియను సింధుభాష నుండి వేడుచున్నట్లు తోచదు. ఈ స్టీమరు కరాచీ, బొంబాయిలమధ్యనున్న త్రువులలోనిలచుచు 2-వ తారీఖున వెళ్లవని ఇదివరకు ప్రకటించితిమి. ఈ ప్రకటన రద్దుచేయబడినది.

దొరతనమువారు వెట్టికెట్టుకొనిన స్టీమరులు.

కరాచీ ఆక్టోబరు 1:—దొరతనమువారు యొద్దసమలయమున సేనలను, సామానులను పంపుటకు, కనపడ్డ స్టీమరు వెళ్లు పట్టుకుందురు, కరాచీలోని ఒక కంపెనీవారి 7 స్టీమర్లను ఆలాగుననే పట్టుకొని ఉపయోగించు కొనుచున్నారు. తాము ఉపయోగించుకొని నందుకు గవర్నరు మెంటువారు అడ్డెను ఇత్తురు. ఈ అడ్డెను మొదట పట్టుకొని నప్పడే ఇంత ఇచ్చెదమని వారు చెప్పవలెను. యజమానులు ఒప్పుకొనలేను, అట్లు జరుగని ఎడల గవర్నరు ధర్మజురగా గారి సభలో ఎంత ఇయ్యవచ్చునని ప్రిక్టర్ల నియమం చు రో అంత ఇత్తురు. గవర్నరు మెంటు ఆధీనములోనున్న 7 స్టీమర్ల కంపెనీవారికి

చాల అడ్డెరావలసియున్నది. గవర్నరు మెంటువారు అడ్డెను నిర్ణయించి, ఇయ్యవచ్చుటకీ చాల జాగురగును. అనేక కష్టములున్నవి. ఈ కష్టములు లేకుండ చేయుటకు ఒక పంచాయితీ సభను ఏర్పరచి, ఎవరికి ఎంత డబ్బు రావలెనో వారిచే పరిస్థితులను చేయించిన బాగుండును. కరాచీ వర్తక సంఘములో సభ్యుడుగనున్న 7 స్టీమర్ల యజమాని వర్తక సంఘమునకు వ్రాసినాడు. ఇటీవల వర్తక సంఘమువారు సభచేసి పంచాయితీ సభను ఏర్పఱుచుడని ఇండియా గవర్నరు మెంటు వారికి తెలుపుటకు తీర్మానించిరి.

కలకత్తా

కొమగాటామారులోని హైందవులు.

సప్తము.

కలకత్తా ఆక్టోబరు 1:—కనడానుండి కొమగాటామారులో వచ్చిన హైందవులకు పోలీసువారలకు కలకత్తాలో చిన్ని కలహాలు సంభవించెనని దెలిసియున్నది. అకలహమును గూర్చి వంగదేశీయ దొరతనము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. 120 మంది సీక్కులున్నట్లున్నడు లెక్కతేలుచున్నది. 16 గురు వచ్చిరి. మిగిలినవారిలో కొందరు వైద్యశాలలో నున్నారు. ఇతరు లతెట్టు చేయబడిరి. లోమ గారను మరి యితర హైందవులు నలుగురును జచ్చిరి.

కొచ్చి బీహారును హాజరైగారు

పుత్రికా జన్మము.

కలకత్తా:— ఆక్టోబరు 1:— నేటియదయమున 3-4 గంటలకు కొచ్చి బీహారు మహారాణిగారికి పుత్రికాసంతానము గలిగెను.

“కనుగటామారు”.

పుత్రికాభిప్రాయము.

కనుగటామారులోని “కమ”

కుల చర్యలను కలకత్తా నగరమునందలి ఇంగ్లీషు పత్రికలు ఖండించుచు ఇట్లు వ్రాసినవి.— ఈ గండ్రగోళమును చేసినవారిని, యొద్దసమయములో అత్యంత మగు రాజభక్తిని చూపిన తమకులస్థులగు సిక్కులే, అందరికన్న ఎక్కువగా దూషింతురు అరెస్టు చేసినవారిని నిర్వాసమునకు పంపుడని “ఇండియన్ డెయిలీ న్యూస్” పత్రిక సలహా ఇచ్చుచున్నది.

నవరాత్రి పూజలవలన బంగారా పత్రికలు ప్రచురింపబడులేదు. ఈ కారణమువలన బంగారీ పత్రికలు ఏమియు వ్రాయుటకు వీలులేకపోయినది.

పంజాబు

పంజాబు క్రిమినల్ ఇన్ వెస్టిగేషన్

డిపార్టుమెంటు.

లాహోరు ఆక్టోబరు 1:—పంజాబు క్రిమినల్ ఇన్ వెస్టిగేషన్ డిపార్టుమెంటుయొక్క పునర్నిర్మాణమున కిండియా దొరతనమువారు తాత్కాలికముగ నొప్పికొనిరి. ఈ క్రొత్త యేర్పాటులన డిపార్టుమెంటు నందలి యుద్వ్యగియుల సంఖ్య హెచ్చును.

నయ్యు కరాష్ట్రము.

జర్మనుల ఆభిప్రాయము.

బెర్లియముకోటలు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 1:— సెప్టెంబరు 31 వ తారీఖున మునిర పత్రికలందఱు విలేఖరి ఈక్రింది లెలి గ్రామును పంపినాడు:— ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు జర్మను సేనలను ప్రస్తుతమున్న ప్రదేశములనుండి వెళ్లొట్టు పక్షమున అసేను అంటున్నట్లు, లీజు, లుక్సెంబర్గ్ కోటలపై పులకు వెళ్లునట్లు అగపడుచున్నది. ఏమందురా! అప్పు డేముద్ధభూమినుండి వెద్ద ఫిరంగులను జర్మనులు అంటున్నవకు పంపుచున్నారు. అంటున్న ఇంతవరకులో బడలేదు. కానిముట్టడించిలో బరుచుకొనవచ్చును.

సియా

తురమ్మల యుద్ధపుటోడలు

సియా ఆక్టోబరు 1:— తురమ్మ దొరతనము వారినిమిత్రము ఇంగ్లండులో యుద్ధపుటోడలు కట్టబడినవి. వీనిని తురమ్మ దొరతనమువారికి పూర్తియగుట తోడనే ఆంగ్లేయులు పంపకయ్యెదమని పొసగిందున యుద్ధసమయమున బట్టి తమ యొద్దనే యుంచుకొనిరి. దీనివిషయమై యెన్నియో ఆపో

హాలు కలిగినట్లుకనుబడుచున్నది. ఈసందర్భములో నీక్రింది సంగతులును రాజప్రతినిధిగారు తెలియజెప్పుచున్నారు:— యుద్ధము పొసగినందున జాతని సంగక్షింపుకొన వలసినధర్మమున బట్టి తురమ్మ దొరతనము వారిని త్రి ము కట్టి పంపకుండ యుంచిన రెండు యుద్ధపుటోడలను ఆంగ్లేయులు ఉపయోగించు కొనవలసి వచ్చినది. వీరు ఓడలకు వెట్టి ధనమునంతయు పూర్తి నిచ్చివేయుదుమనియు, యుద్ధము ముగిసినతరువాత మంచిస్థితిలో యిచ్చివేయబడుననియు లేదా వీనికి బదులుగా క్రొత్తవి యిచ్చబడుననియు, ఇంటియగాక వీనిని యుద్ధములో నుపయోగపరుచుకొను చున్నందునకు కొంత సామ్యుకూడ అదనముగ యిచ్చబడుననియు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి.

బర్రా.

పట్టుపడిన జర్మను స్త్రీమరు.

రంగూను సెప్టెంబరు 30:—యూరోపులో యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత “ఎలీసియా” అను జర్మను స్త్రీమరు రంగూను చేరు అధికారులు పట్టుకొనిరి. దీని విచారణను జడ్జి రాజ్ కేసరుగారు చేయుచున్నారు. యుద్ధసమయములో చిక్కు స్త్రీమరులలోని సరకులు ఎవరివను ప్రశ్నను పరిష్కరించుటకు ప్రైజ్ కోర్టు ఏర్పడినదిగా! దీనిని ఇండియా గవర్నరు మెంటువారు ఏర్పఱచినారా? అని జడ్జిగారు ప్రశ్నించిరి. కోర్టువారులు పట్టిచూడగా నాకు తెలిసినంతవరకు ఇండియా గవర్నరు మెంటువారు ఏర్పరచలేదు. అని జడ్జిగారు చెప్పిరి. వ్యవహారము ఈవిధముగ నున్నందున కేసు నవంబరు 6వ తారీఖువరకు ఆపియుంచుటన వీలుకొరెను.

స్త్రీమరుల ప్రయాణము.

రంగూను ఆక్టోబరు 1:— నేటిమధ్యాహ్నము ఒంటి గంటవేళ బయలుదేరి మూడుస్త్రీమరులు రంగూనునుండి కలకత్తాకు వెళ్లునని బి. వి. యస్. యస్. కంపెనీ వారు ప్రకటించును.

బర్రా మొయిల్ స్టీమరు.

రాకపోకలు జరుగుచున్నవి.

రంగూను ఆక్టోబరు 1:—రంగూనునుండి కలకత్తాకు వెళ్లు “కృష్ణా” అను స్త్రీమరులో యూరోపు, ఇండియా, సింహళములకు వెళ్లవలసిన టపాలు పంపబడినవి. ఈ స్త్రీమరులో ఆహార్యుదనగరమునకు ఖైదీలుగ పంపవలసిన జర్మను, ఆస్ట్రీయను దేశీయులకూడ యుండిరి. “ఉగండా” “జపాను” అను స్త్రీమరులకూడ నేడు కలకత్తాకు వెళ్లనవి. ఈ స్త్రీమరులో అన్ని తరగతుల ప్రయాణికులు నిండియుండిరి. జనులు గుంపులు గుంపులుగవచ్చి ప్రయాణమై పోవుచున్న స్త్రీమరును చూచిరి. “జపాను” అను స్త్రీమరులో ఎవడెనుమందిన “డోవరు” స్త్రీమరులోనివారిని “మథెనన్” లో ఎక్కించి ఎవడెను ఆస్ట్రీయను ముంచెను. డోవరు స్త్రీమరులోనివారికి కలకత్తాలో డబ్బు యిచ్చివేసి, వీలగుపక్షమున ఇంగ్లండుపోవు స్త్రీమరులో వారిని పంపివేతురు.

జర్మన్ మిషనరీలు.

పార్లమెంటులో చర్చ.

పార్లమెంటుమహాసభలో నిండియావిషయములు ప్రస్తావనకు వచ్చినపుడు వైవిధ్యమునుగుఱించి యీ క్రిందిసంఖాపణ ప్రశ్నోత్తరరూపముగ జరిగెను.

ప్ర॥ ఇండియాలో పనిచేయుచుండు బేసెల్ మిషనరీ సొసైటీ, మరి యితరమిషనరీసంఘములు వీనిలోని జర్మన్ మిషనరీల ప్రస్తుతప్రస్థితి గమనించిరా? వారికిసహాయపడుట కేవల యేర్పాటుచేయబడునా? అని ఎడ్వర్డుడుహార్వీగారు ఇండియా స్టేటు అండర్ సెక్రటరీగారి నడిగిరి.

ఉ॥ అచ్చముగ మతవిషయములయందుమాత్రమే ప్రవేశముకలిగించుకొని పనిచేయు జర్మన్ మిషనరీలు, ఆస్ట్రీయన్ మిషనరీలు వీరివిషయమున సాహభూతి చూపబడునని ఆంగ్ల దొరతనమువారికి నమ్మకముగలదనుటకు తెలియచేయుచు చార్లెస్ రాబర్టుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ప్ర॥ చిరకాలము మార్ ప్రదేశములందు వసించి యుండుచేత కానైననులేక చిక్కుపడుచుండు మిషనరీలకు తాత్కాలిక ధనసాహాయ్యము చేయుటకై బ్రిటిష్ మిషనరీ సొసైటీల కేదేని సాగుదల యొసగబడునా? అని హార్వీగారు రడిగిరి.

ఉ॥ అది సాధ్యమగునేమో ఆలోచించెదనని రాబర్టుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

కోర్టు వ్యవహారములు.

“న్యూ ఇండియా” అను పత్రికలో

కోర్టువ్యవహారములను గురించిన ప్రకటన.

[న్యాయమూర్తి - జేక్వెర్ గారు.]

“మదరాసు స్టాండ్” అను వార్తాపత్రికకు మారుగ నిపుడు “న్యూ ఇండియా” అను పత్రిక ప్రచురింపబడుచున్నది. గదా? కొందరు వక్తలు తమ కక్షిదారులు అడ్వోకేట్లవలె తలెత్తుకుగాను హైకోర్టుకు అర్జీలు పెట్టుకొననున్నారనియు, ఆ అర్జీలనిచారణలు ఫలానికోసమైన జరగుననియు న్యూ ఇండియాలో ప్రకటించిరి. కాని, “న్యూ ఇండియా” మదరాసులో ప్రచురింపబడు ముఖ్యపత్రికలలో నొక్కటిగాదనియు; కాబట్టి, హైకోర్టు నియమముల ననుసరించి వైవిధ్యముల కా పత్రికలోని ప్రకటనలమాత్రము చాలవనియు డిప్టీ రిజిస్ట్రార్ గారు అభిప్రాయమొనగిరి. అందువలన వైన్యాయాధిపతిగారి కర్తవ్యముగా నున్నది. న్యూ ఇండియా ప్రతులు ఎక్కడగ భర్తీ చేయవలయు, దానిలోని ప్రకటన వైవిధ్యమునకు చాలినదిగ భావింపబడవచ్చుననియు వక్తలు మాసిలామణి పిల్లగారు వాదించిరి. కాని, డిప్టీ రిజిస్ట్రార్ గారు తీర్పులో తాము ప్రవేశము కలిగించుకొనవని నిశ్చయించిరి.

ఇనామును మరల తీసికొనవచ్చునా?

[న్యాయమూర్తులు ఎయిలెంగు సదాశివయ్యగారు.]

చిత్రపటములు వ్రాయుట యొక్క పనులు చేయుచుండిన యొకనికి కిరాతురం రాజాగారు కొన్ని యినాము లిచ్చియుండిరి. అంతకుముందు చేసిన పని, అంతకుపిమ్మట పని చేయుటకును ఆ యినాము లియ్యబడినవట. ఆ యినాములను ఆతని వంశీకులయొద్దనుండి మరల తాము పుచ్చుకొనుటకు రాజాగారు నెద్రాపురము డిస్ట్రిక్టునునను కొద్దులో దావా తెచ్చిరి. కొన్ని పనులు చేయుటకు చేతనముగ భావించి లియ్యబడినందున, ఆతని యినాము మరల తీసికొనుటకును మిగిలినవన్న ఆ యినాములను వాడుక వాడికి మార్చుకొనవలసి రాజాగారిపక్షమున విధింపబడెను. ఇనామియ్యబడిన యాతని వంశీకుడు యిపుడు దాడువాడు ప్రదివాది. ప్రస్తావన యినాము ఒక పనిని ఉద్దేశించి యియ్యబడినది గనుకను, ఆపనిని చేయుటకు ప్రతివాది కిద్దరుగ నున్నాడు గనుకను యినామును తీసికొనుటకు రాజాగారికి అధికారములేదని ప్రతివాదిపక్షమున వాదంప బడెను. డిస్ట్రిక్టు ముసలుగారు రాజాగారి దావాను ప్రోత్సహించిరి. అప్పట్లో సబ్ జడ్జిగారు రాజాగారికి అనుకూలముగ తీర్పు చెప్పిరి. హైకోర్టుకు వచ్చిన రెండవ అప్పీల్లో సదాశివయ్యగారు సబ్ జడ్జిగారి తీర్పు సరియని; ఎయిలెంగుగారు కాదని, తుదకు సబ్ జడ్జిగారి తీర్పునే స్థిరపరచిరి.

అన్యాయముగ దెబ్బలకొడు విధించుట.

కోయంబత్తూరు జిల్లాలో, పొల్లాచి బాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు దొంగతనమునకై చార్జి చేయబడిన ప్రాతేశ్వరము వానిని కొక్కరికి మాడునెలలు కఠినఖయదు విధించుటతోడ 20 దెబ్బలు కొట్టవలయుననియు సత్తురు వొసగి, ఖయదు తోడుడ, దెబ్బలకొడు విధించుట న్యాయసమ్మతమైన పద్ధతిగానందున, అదెబ్బల కొడు ఆపియించి, యాతను విధించుటకు గల కారణమును తెలియజేయుటకు డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు బాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరిరి. వారాతడు అన్యాయమని యొప్పుకొనను పొరపాటుతో విధించినటుల తెలిపవచ్చిరి. అందువలన డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు రావీయమును హైకోర్టుకు తెలిపవచ్చిరి. న్యాయమూర్తిగారు దెబ్బల కొడును రద్దుపరచిరి.

పోలీసు కోర్టులు

ఎ గూర్తు

కృష్ణబండకు వెనకప్రక్క అడ్డముగ వేయబడు పలక వొకటిని దొంగిలించిన (బండితోలువాడిగు) నెయిమ్మ అను వానికి మేజిస్ట్రేటుగారు రెండు నెలలు కఠినఖయదు విధించిరి. అట్లామరెయనవా దొకడు గతనెల 7 వ తేదిన వేపేరి హైకోర్టులో నొక పైకిలమపువద్ద నుండగా ఏదో సందేహము కలిగినందువలన రెడ్డెం. పాడ్డు కాక్ పైకిల, ఒక కాక్ పైకిల పీరుముగ్గును వాని నరెమ్మచేసిరి. కోర్టుచగా, వానివద్ద యు 35-4-0 లు రొక్కము, కొండు పెట్టిన అరవవరములు రెండు, 20 గారుగుండ్లు ఐదు, క్రొత్త గడ్డలముట యొకటి, యొన్నియు నుండినవి. ఇవి నీ కెక్కడిని వారడగగా వా

డేమేమో చెప్పి తుదకు రొక్కము తనదనియు, తక్కినవస్తువులు ఒక సుత్రములో నొక పెట్టెలోనుండి దొంగిలించబడినవనియు వాడుచెప్పెను. అపై తెను వాడు దాచిపెట్టెమునకు పోయి దానిని తెరచిచూడగా, అందులో పోర్టువోలో నొకరిచిరునామాకు వ్రాయబడియు త్తరములుండినవి పోలీసు వారచటికివెల్లి ఆచిరునామాదారుని కనిపెట్టెదానిగాని దొరకకపోగా, మరల చెన్నపట్టణమునకు వచ్చిరి. దొంగను మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుటికి తీసికొనివెళ్లిరి. వీని కీకటకు రెండు పర్యాయములు కేసు విధింపబడియున్నది. క్రమక్రమమునకై నామినపుచ్చుకొని వానిని వదలునటుల మేజిస్ట్రేటుగారు రుణ్ణ నొసగిరి.

మేకను దొంగిలించుట

రాయపేట పీటర్సురోడ్డులో నుండు జగన్నాధును వాడు గతనెల 2 వ తేదినాడు మేకకై తనమేకను రామా రావుగారితోటలో కట్టివెట్టెను. ఆమేకను ఫాదర్ బేగ్, బోటా పాపాబుట్టి అనువారు దొంగిలించిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిలకు 5 రోజులు కఠినఖయదు విధించిరి.

బాట్టుపుక్.

ఖాదర్ మొహిదీన్ అనువాడు గతనెల 30 వ తేదినాడు అబ్దుల్ రహ్మాన్ సాహెబు అనునర్తకునింటికి కన్నము కట్టిలోపల ప్రవేశించి కొన్ని యస్తులను సంగ్రహించెను. పోలీసువారు వాని నరెమ్మచేసి దావా తెచ్చిరి. వాని కీ కఠిక ఘాతపర్యాయములు కేసు విధింప బడియున్నది. మేజిస్ట్రేటుగారు ఆ ముద్దాయికి ఒక్క సందర్భము కఠినఖయదు విధించిరి.

నార్తరక్ సర్కార్సు లైఫ్ ఇంకే యురెన్సుకం నెని జనరల్ ఏజంటు శేషచలం నాయుడుగారు 1 వ తేదిన తిరునల్వేళ్ళి డియం దాకం వెనీ షిప్ ఏజంటు మిల్రెవిక్స్ కం నెనిలో చెల్లింగు గుర్తు 78 - 7 - 6 లును, నల్లయ్య నాయుడును

న్యాయమూర్తులు ఎయిలెంగు సదాశివయ్యగారు.

కర్నూరు రామానుజం కెట్టియనువానిచేత కియ్యగా నల్లయ్య నాయునివద్ద 14 రూపాయలు ముక్తమిచ్చి, తక్కిన 14 రూపాయలు చిల్లరను నాతిడవహరించి, పారిపోయెను. శేషచలం నాయుడుగారు పోలీసు. వారికి తెలియ చేసిరి. వారు రామానుజమును నాగపట్టణమునందరెమ్మచేసి చెన్నపట్టణమునకు తెచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి అయినెలలు కఠినఖయదు విధించిరి.

స్థానిక వార్తలు.

సిబ్బిలోమునిగి చనిపోవుట:—బాట్టుపుక్ ఆస్థానియను విధిలోనుండిన కచ్చాల్ కెల్లూర్ కోవెల చెరువులో నిన్నుధాన్య మ్నామొక శనము కనపడగా పోలీసు స్టేషనుకు తీసికొని పోయిరి.

క్రొవీకేసు హిందూ హానుగూలు లిటరరీసంఘము:— వి. రంగాచారియరు ఎం. ఏ. ఎల్. టి గారు నేడు హిందూ దేశములోని, రాజపుత్ర సామంతరాజులకు గురించి ఉపన్యసించవలసి యుండెను. కాని ప్రస్తుతముమీటింగు నిలవదల చేయబడినది. ముందెప్పుడు జరుగునని తెలియజేయబడును.

శ్రీల రక్తియేమనకబ్బు:—చెన్నపురినుండి వచ్చుచున్న ఆస్థానికడ నేమేమిచేర్చవలసియుండనది యోచించుటకై గతన్న మెంటుభవనమునందు శత్రుసాయంకాలము శ్రీలు సభచేయుదురు. ఈసభకు విచ్చేయుటకు వైకబ్బు సభ్యుల రాండ్రు ఆహ్వానించిరి. కన్నలు గిప్పర్లుగా రిసెన్డలో నుపన్యసించుచురు.

దక్షిణహిందూదేశ సంఘము:—ఈ సంఘముయొక్క చక్రత సెక్రటరీవారితే శత్రుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు రెండే పుస్తక భాండారమున సభ జరుపబడును. రికరెండు ఇ. ఎం. మెక్ థెయిల్ ఎం. ఏ. బి. డి గారు పోలండుగురించి యుపన్యసించుదురు. ఎన్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు గ్రామసాధిపత్యము వహించుదురు.

పోస్టల్ నోటీసు.

అక్టోబరు 1 తారీఖునుండి విదేశీయులకు తెలిగ్రాములు పంపువారు ఈ క్రిందినియమములను పాటించవలయును:— చిరునామాలోను, కుయములోను, పంపువారిపేరులోను, ఉపయోగించు అక్షరాలను, అంకెలను, రెక్కించవలెను. ఒక్కొక్క అంకె రెండు అక్షరాలు రెక్కింపవలెను. అంకెలను, అక్షరములను మొత్తముచేసి, దానిని పదితో భాగించగావచ్చిన ఫలమునుబట్టి చార్జీకట్టవలెను.

అక్టోబరు 1 వ తారీఖునుండి పరదేశములకు “డిఫర్డ్” తెలిగ్రాములుపంపు ఏర్పాటు తిరిగిచేయబడును. తెలిగ్రాముల ఆఫీసులో పని ఎక్కువగానున్నప్పుడు డిఫర్డ్ తెలిగ్రాముల పద్ధతి ప్రజలకు తెలుపవలెనని తీసికేయవచ్చును. 10 అక్షరములరెక్క ఈ టెలిగ్రాములకు వర్తించును. ఈ టెలిగ్రాములు భార్యమువలెనే రెక్కింపబడును.

యుద్ధ వార్తలు.

యుద్ధమునకు తయారుగనుంచబడిన ప్రతివైనికునకు దినమునకు రూ 7-8-0 వ్యయముగను.

మొదటను ఒరిసునగరమునందు శేరగల రువ్యను వైనికునకు రూ 80,000 బహుమాన మొసంగబడును.

లూక్సెంబర్గ్ ప్రాన్సు జర్మనీ తెల్లియము సరిహద్దులకు నడుమగల స్వతంత్రరాజ్యము.

యుద్ధమునందు గాయపడినవారి కుపచారమును జేయుచున్న తెల్లియమురాణి చిన్నతనమునందె తండ్రియాజ్ఞచొప్పున ఉపచారవృత్తియందు కిత్తు బొందినది.

జర్మను ధ్వజమును మొట్టమొదట పట్టుకొనిన (ఫ్రెంచి) వైనికునకు రూ 8000 బహుమాన మియ్యబడినది తెలియుచున్నది.

భార్యయు యుద్ధముమాటలతో ప్రచురింపబడిన పిమ్మటను కొట్లాటనాగుచుండెడిది. ఇపుడుమందు కొట్లాటయను పిమ్మటను మాటలలో దెలుపుటయను సంభవించు చున్నది.

జర్మను యువరాజు సేనానాయకుడుగ నుండెడి హుస్సారుల పదాలమునందలి గొప్పపదవులయందు రాజకుమారులుమాత్రము చేర్చుకొనబడుదురు.

జనరలు హ్యూడా జర్మనుల వర్తమానముద్ధ విధానమును విమర్శించిన నువ్వతులవలె ప్రవర్తించు చున్నారని చెప్పుచున్నాడు.

యుద్ధమునందు గాయములుపడి నిస్సహాయుడైయు వారిని గనుగొనుటకై కొన్ని పనిపెట్టుకుక్కల నాంగ్లేయులు రజరంగమునకు దీసికొనిపోవుచున్నారు.

శ్రీజిద్దుగ్గాళి దిగ్గర మృతివొందిన ఫ్రెడరికుని. రాజమానుడు నేలమీదను పడునపుడు, “ధ్వజమును కప్పుడు” అను ప్రాణములను విడిచెను.

జర్మను దేశమునందు 1815 నందు సెపోలియను పరాచిన్నాముగ పోతబడిన ఓరుక్కత్తును ఆస్ట్రీయా యుద్ధమునందు వెట్టిన దినమునందె పిడుగుపడి తగులబడుట వింతమున్నది.

వైస్రూలు బారుపీర్స్ కడుమఘడు వేసెడి ఆ కొలత శ్రీకేంద్రయెలపబడినది. అంగ్లేయులు 31 $\frac{1}{2}$, జర్మనులు 31, ఇటాలియనులు, పరాసులు, ఆస్ట్రీయనులు 29, రుషు 27 $\frac{1}{2}$ అంగళముల అంగళవేయదురు.

జర్మను వైనికులు యుద్ధమునందు క్రొత్తసాధనములను వాడుచున్నారు. కిరంగులను నెక్కించుకొని లాగకొనిపోవుటకును రాత్రులందు వైస్రూములను గనుగొనటకు మెత్తుదీపపు బంతులను దీపపుదిబ్బలను చేతనదీసికొని పోవుదురు.

ఆస్ట్రీయావై యుద్ధము చేయుచున్న మాంటీనీగ్రో భార్యము తుగ్గు సామ్రాజ్యమునందు కేరియుండెడిది. 1788 నుండి నందుదానికి స్వాంత్యైక్య మిచ్చినది. బాల్కనుయుద్ధమునందా రాజ్యపునేలలు బాగుగపోయివి.

హెలిగోలాండు ఉత్తరమహాసముద్రమునందలి యొక చిన్న ద్వీపము. అరమెలువెడల్పును అంతకన్న తక్కువపొడవు యుండును. 1815 నుండి దాంగ్లేయులు జర్మనుల కిచ్చిరి. జర్మనుల నేకకోట్ల రూప్యములను వ్యయముచేసి బలపరచిరి. ఆ ద్వీపముపుడు జర్మనుల యుద్ధవానల కార్యముగ నున్నది.

అయిలావ తెలు లీజి యుద్ధములకు నలువదివైస్రూదూరము నందుండెడి జర్మను పట్టణము. 25 $\frac{1}{2}$ ని తెల్లియం హాలెండు సరిహద్దులలో గలిగెడిచోట నున్నది. ఇక్కడ ననేకములయిన సంఘటలు జరిగినవి. యుద్ధభూమి నిర్మాణమునకిది యొక్క మైన స్థలము.

THE GREAT EUROPEAN WAR

INEFFECTIVE BOMBARDMENT OF ANTWERP

Russians Capture German Positions.

MINES IN THE ADRIATIC: ITALY INDIGNANT.

COLOSSAL GERMAN CASUALTIES: HALF A MILLION IN WESTERN CAMPAIGN.

BURMA MAIL SERVICE RESUMED.

(REUTER'S AGENT Y)

The Allies have occupied certain positions in southern Wevre. Beyond that there is no perceptible change in the centre. In Belgium the fight seems to be growing thicker day after day and the advantage appears to be on the side of the brave little nation. German attempts on Antwerp are continually repulsed. Malines for which there was so much fight has been re-occupied by the Belgians. Brussels is excited because of the arrest and internment of its Mayor for failure to pay the German levy. The estimated German casualties in the whole western campaign are really fabulous as many as half a million being believed to have died. The eastern theatre also does not seem favourable to the German. The front that side extends to a hundred miles and the Germans are reported to have been repulsed in an attempt to cross the Niemen and in other attempts in the Suwalki and Mariampol districts. Some of their positions also are said to have been taken. The movement in Italy appears to be against the interests of Germany. The people want perfect protection of their interest if they should remain neutral. Disturbances of these interests have already occurred and two Italian warships have had to sweep the Adriatic of mines thrown by the Austrians presumably as a protection against the allies. This is really helping the allies and in the face of it how long Austria and Germany, more than Austria, will remain complacent has yet to be seen. Exchanges of honour and manifestations of sympathy have passed between England and Portugal. One of our British Cruisers has captured three of the enemy's ships and one of its gunboats of the Cameroon river.

BELGIUM.

Siege of Antwerp.

Citadel Holds Out.

LONDON, September 30.—A Communiqué issued in Antwerp says:—The Germans have been unsuccessful in their attempts to silence our guns which have sometimes disappeared for minutes at a time in clouds of smoke from bursting projectiles. The Germans made an attempt against the Liezele and Breendonck forts and were allowed to approach. Then the Artillery and Infantry between the forts poured into them a hail of lead repulsing the Germans with heavy loss. As a result of to-day's operations we are confident of the ability of our national citadel to hold out.

Artillery and Infantry Attacks.

LONDON October 1.—(1-15 A.M.)—An Antwerp Communiqué, published last evening, says that the Germans bombarded the outer Southern forts throughout the day, but did little damage. Simultaneously with the bombardment, the German Infantry made a series of vigorous attacks between the Scheldt and Senne rivers. They were repulsed with heavy loss.

Malines Re-Occupied.

LONDON, October 1.—The Belgians have re-occupied Malines.

Trouble in Brussels.

Mayor Interned in Namur.

LONDON, October 1.—Brussels is excited at the arrest of the Mayor M. Max and his internment in Namur. It is believed to be due to the refusal to pay the remainder of the war indemnity.

GREAT BRITAIN.

Enemy's Shipping.

Captured by a British Cruiser.

LONDON, October 1.—The Admiralty announces that H.M. "Cruiser" "Cumberland" captured off the Cameroon River, eight Woermann liners and one Hamburg-America liner, their total tonnage being 30,915, also the gunboat "Seydlitz".

It is expected that the floating dock and the "Herzogin Elisabeth," which were sunk, will be raised.

General Wing Wounded.

LONDON, October 1.—(6 A.M.)—Brigadier-General Wing has been wounded.

Casualties.

LONDON, October 1.—(11-45 A.M.)—The following officers have been killed:—
Second-Lieutenant T. Bottomley, East Yorks.
Lieutenant J. C. Forsyth, Field Artillery.

Captain R. Hawes, Leicestershires.

Lieutenant W. E. Hill, North Staffordshires.

Lieutenant A. Teeling, Norfolks.

FRANCE.

Situation Satisfactory.

LONDON, October 1.—(1-15 A.M.)—It was officially stated in Paris, at eleven o'clock last night, that the general situation continued to be satisfactory.

There was no perceptible change on the front except in Southern Wevre. We occupied Seicheprey and advanced to the slopes of the Ruptdemad.

A Paris Communiqué.

Situation Unchanged.

LONDON, October 1.—(4-45 P.M.)—A Paris Communiqué says:—The General situation is unchanged but we progressed on our left to North of Somme and our Right in Southern Wevre.

The Marshal of France.

A New Appointment Created.

LONDON, October 1.—Although at the present moment there is no Marshal of France a decree fixes the salary of such a post at thirty thousand francs.

INDIA.

Colossal German Casualties.

ALLAHABAD, October 1.—The "Pioneer's" London correspondent cables on the 29th September:—During the supreme German effort to attain a decisive result, the British withstood over twenty attacks which continued day and night until the enemy were exhausted. The German casualties are colossal and are estimated at 60,000.

The Germans leave their men where they fall with the deliberate purpose of encumbering us with their wounded.

The German casualties in the whole western campaign are believed to total half a million.

In Case of Defeat.

What Will the Germans Do?

ALLAHABAD, October 1.—The "Pioneer's" London Correspondent cables on the 30th September:—The indications are that the Germans intend, if driven from their present position, to fall back on the Antwerp-Liege-Luxemburg line of fortresses. Antwerp can be reduced in time of siege. Howitzers are being withdrawn to Antwerp.

Turkish Warships Under Construction.

Why Britain Took Over Their Charge?

COMPENSATION PROMISED.

SIMLA, October 1.—As it appears that there has been some misunderstanding as to the conditions under which after the commencement of the war two warships under construction in England for the Turkish Government were detained H. E. the Viceroy desires that the following facts in regard to this matter should be made public:—In accordance with the recognized principle, right and supreme duty to ensure national safety in time of War, His Majesty's Government were reluctantly compelled to take over the two warships which were being built in England for the Turkish Government, but had not yet been delivered to them. His Majesty's Government had not only offered payment in full for the ships and their return in good condition after the war or the supply of equivalent new vessels but also additional and generous compensation for the use of these ships during the war.

Inquest on Delarey.

Some Curious Evidence.

LAHORE, October 1.—The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables:—London 30th September.—General Beyers, testifying at the inquest on General Delarey, said that he was going to the Potchefstroom Defence Camp and Lechtenburg to tell the people what was happening in connection with the invasion of German South West Africa, of which he disapproved. General Beyers denied that he took a remote road, owing to the fear of arrest. A Staff Officer testified that General Beyers had expressed to him his anticipation of arrest.

Concession to Civil Service Candidates.

The India Office announces a further concession to Civil Service candidates serving with the forces applicable to those eligible from 1915 to 1917 inclusive.

The Nizam's Gift.

A Letter to the Viceroy.

The Viceroy's Reply.

The Viceroy received lately the following telegram from His Highness the Nizam of Hyderabad:—"I desire to address Your Excellency about a matter which has never been absent from my thoughts since the first days when England entered upon war with Germany—I mean my ambition that Hyderabad should enjoy the privilege of sharing in some special manner, however humble, the burden of this great and Imperial conflict. Your Excellency is aware that the whole resources of my State are at the disposal of the British Government, and it is a pride to me that one of my regiments has been accepted and is now under orders for foreign service. But this is not enough. In 1887 my revered father offered to Her Imperial Majesty Queen Victoria the sum of sixty-lakhs when danger merely threatened the borders of the Indian Empire. I should be untrue alike to the promptings of my own heart and to the traditions of my House if I offered less to His Imperial Majesty King George the Fifth now that his whole dominions are united in a just and momentous war. As Your Excellency is the subject of my contri-

నోటీసు.

కొందఱు విశేషములు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రాకారము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయచూచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. క. సం.]

వారపత్రిక

చందాదారుల కెప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు నీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల సందఱుననమూనా పత్రికను దెప్పించవేచుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడు చుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మోహిని తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు
ప్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుదేరును.
మనోహరముగా నుండును.
నువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.

తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరముము జేయు విద్యాగ్రులు, స్త్రీదగ్గు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపక కురులను మనోహరముగజేంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము జేలియగదా.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాని వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదిములు సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బకవిరేచనములు, జగ్గి విరేచనములు, అజగ్గి విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే పారి వచ్చును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, కేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జవాహర్‌నగర్, మద్రాసు.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తెలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తుకుంటే తెలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మంచుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేత్వము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునప్రబలింపు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బనము, 5. శ్లేయదగ్గు. దగ్గుకుసేవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరిపోయినానము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములయందు ఏర్పడు బాగువులునువాయువు త్వరలో ప్రాణవాయువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత చేర్చి డిసకొలిపి వృద్ధిజేయును. దగ్గుగలవ్రతివారు దీని వెంటనుండుకొనుటమంచిది.

కఫహరిచూర్ణము.

ఈ చూర్ణము నవమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బనము, కాసహీన శ్లేత్వజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా క్షేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాడ్లము. ఇది గాలియందు సీటియందువరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరహిమత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధులమునవలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లవర్ణము, స్థలము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి.

కుష్టుకుతైలము.

బీడ్ల 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిపో, 109, కేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జవాహర్‌నగర్, మద్రాసు.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు నారులు రాచినయెడల తామర నివూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరుఅణాలు తిరిగిక్రీసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిదురపట్టక బయట బయటచుండు అవస్థగ వానికైతే వద్దు.

సుఖభోగి తైలము.

డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్నివిధముల వ్రణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0 10-0

ఈ నూనెచురాచిన చుండు, పొట్టుగాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెళ్ళుకులకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.

గజ్జికి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0 7-0.

గజ్జి చీడ శరీరమాత్రుల న్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించును న్నది. ఈతైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిజేయును.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్త పుష్టికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము.
20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-0-0

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, కేరిరోడ్డు, బొంబాయి

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేరలేదని వ్రాయు పప్పుడుగాని మరియితర సంబంధమున నుత్తరములు వ్రాయు పప్పుడుగాని అచ్చతో ముద్రింపబడిన వారి పేర్లకు ముందగానన్న నెంబరును తప్పక వ్రాయవలయును. అటు వ్రాయలేని జవాబులు సులభముగా నొసంగుటకు వీలుపడదు.

మును వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చింగి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్నసొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును.

వ్యవస్థాపకుడు.

